

RAPORT Z WIZYTACJI

(ocena programowa)

**dokonana w dniach 4-5 listopada 2013 r. na kierunku „reżyseria”
prowadzonym w ramach obszaru sztuki w dziedzinie sztuk teatralnych na poziomie
jednolitych studiów magisterskich o profilu praktycznym,
realizowanych formie studiów stacjonarnych
w Zamiejscowym Wydziale Sztuki Łalkarskiej w Białymstoku
Akademii Teatralnej im. Aleksandra Zelwerowicza w Warszawie**

przez zespół oceniający Polskiej Komisji Akredytacyjnej w składzie:

przewodniczący: prof. Joachim Pichura, członek PKA,
członkowie:

prof. Jerzy Łukaszewicz - ekspert PKA,

prof. Jacek Radomski - ekspert PKA,

mgr inż. Bożena Wasilewska - ekspert formalno - prawny,

stud. Piotr Pokorny - PSRP

Krótką informacja o wizytacji.

Ocena jakości kształcenia na kierunku „reżyseria” prowadzonym w Zamiejscowym Wydziale Sztuki Łalkarskiej Akademii Teatralnej im. Aleksandra Zelwerowicza w Warszawie została przeprowadzona z inicjatywy Polskiej Komisji Akredytacyjnej w ramach harmonogramu prac określonych na rok akademicki 2012/2013.

Polska Komisja Akredytacyjna po raz pierwszy oceniała jakość kształcenia na wizytowanym kierunku. Szczegółowe informacje zawiera **Załącznik nr 3**.

Wizytacja została przygotowana i przeprowadzona zgodnie z obowiązującą procedurą. Wizytację członkowie Zespołu poprzedzili zapoznaniem się z Raportem Samooceny, ustaleniem podziału kompetencji w trakcie wizytacji. W toku wizytacji Zespół spotkał się z władzami Uczelni i Wydziału prowadzącego oceniany kierunek, analizował niezbędne dokumenty zgromadzone wcześniej na potrzeby wizytacji przez władze Uczelni, przeprowadził hospitację i spotkania ze studentami oraz spotkanie z pracownikami realizującymi zajęcia na ocenianym kierunku, przeanalizował wylosowane prace dyplomowe.

Załącznik nr 1 Podstawa prawna wizytacji

Załącznik nr 2 Szczegółowy harmonogram przeprowadzonej wizytacji uwzględniający podział zadań pomiędzy członków zespołu oceniającego.

I. Koncepcja rozwoju ocenianego kierunku formułowana przez jednostkę

1). Koncepcja kształcenia nawiązuje do misji Uczelni oraz odpowiada celom określonym w strategii jednostki.

Misja Uczelni została określona w preambule do Statutu Uczelni. Akademia Teatralna im. A. Zelwerowicza odwołując się do obywatelskich idei Collegium Nobilium i tradycji Szkoły Dramatycznej Wojciecha Bogusławskiego, założonej w 1811 roku oraz kontynuując dorobek Państwowego Instytutu Sztuki Teatralnej, utworzonego w 1932 roku, twórczo uczestniczy w rozwoju sztuki, nauki i kultury narodowej. Uczelnia została powołana do życia rozporządzeniem Ministra Kultury i Sztuki z dnia 5 lipca 1946 roku. Nazwa uczelni została nadana Ustawą z dnia 4 lipca 1996 roku i obowiązuje od dnia 29 sierpnia 1996 roku. Zamiejscowy Wydział Sztuki Lalkarskiej w Białymstoku powstał w 1975 roku jako kontynuacja Studium Aktorskiego Teatru Lalek powołanego wcześniej przy Białostockim Teatrze Lalek. Wydział prowadzi studia na dwóch kierunkach: „Aktorstwo” – specjalność aktorstwo lalkowe oraz „Reżyseria” – specjalność reżyseria lalek (par. 10 ust. 2 pkt. 4 Statutu Akademii).

Koncepcja kształcenia na kierunku reżyseria jest zbieżna z misją Uczelni określoną w preambule Statutu AT, co oznacza że:

- twórczo uczestniczy w rozwoju sztuki, nauki i kultury narodowej działając zgodnie z zasadami wolności nauczania, twórczości artystycznej i naukowej oraz poszanowania kulturowego dziedzictwa;*
- kształci i wychowuje studentów w duchu prawdy, humanizmu, patriotyzmu i tolerancji, przygotowując ich do odpowiedzialnego współuczestnictwa w życiu kulturalnym kraju.*

Koncepcja kształcenia na kierunku reżyseria jest również spójna z celami określonymi w strategii Wydziału. Ma ona na celu zapewnienie kształcenia na wysokim poziomie, prowadzenie wysokiej jakości działalności artystycznej, umożliwienie studentom zdobycia nowoczesnego wykształcenia w obszarze sztuki i nauk humanistycznych oraz nabycia wiedzy, umiejętności i postaw, zgodnych z tradycją życia akademickiego i wymogami współczesnego świata, przy zachowaniu własnej, wypracowanej na przestrzeni lat specyfiki Wydziału.

- w tym:*
- a. kształcenie studentów w celu przygotowania ich do pracy zawodowej jako reżyserów, krytyków, badaczy i specjalistów różnych dyscyplin sztuki i kultury teatralnej*
  - b. wychowywanie studentów w poczuciu odpowiedzialności za państwo polskie, za przestrzeganie zasad praworządności i poszanowanie człowieka,*
  - c. kształcenie i promowanie kadr naukowych i dydaktycznych w dziedzinie sztuk teatralnych, wiedzy o teatrze i dyscyplin pokrewnych,*
  - d. prowadzenie działalności artystycznej,*
  - e. prowadzenie twórczych poszukiwań w dziedzinie sztuk teatralnych i doskonalenie warsztatu teatralnego,*
  - f. prowadzenie badań naukowych i prac rozwojowych w zakresie sztuki i twórczości artystycznej, wiedzy o teatrze i dyscyplin pokrewnych,*
  - g. upowszechnienie wyników badań oraz osiągnięć artystycznych,*
  - h. wpajanie zasad etyki zawodowej,*
  - i. dbałość o kulturę polskiego słowa,*
  - j. upowszechnianie kultury teatralnej.*

- ocena stopnia różnorodności i innowacyjności oferty kształcenia oraz możliwości jej elastycznego kształtowania.

Władze wizytowanego kierunku podjęły działania mające na celu poszerzenie różnorodności i innowacyjności oferty kształcenia, oraz jej elastycznego kształtowania. Efektem jest dążenie do otwarcia nowego kierunku „Scenografia i technologia teatru lalek”, w oparciu o doświadczenia zawodowe wykładowców, praktyków teatru. Planuje się uruchomienie pracowni animacji komputerowej, w której studenci kierunku reżyseria będą mogli uczestniczyć w ramach działań fakultatywnych. Jednym z celów na najbliższe lata jest poszerzanie współpracy międzynarodowej, a także rozwój Teatru Szkolnego im. J. Wilkowskiego jako specyficznego narzędzia badawczego w rozwoju dyscyplin artystycznych związanych z teatrem lalek. Również założono utrzymanie dynamiki rozwoju kadry naukowej (także pozyskanie kadry z zagranicy) oraz stworzenie unikatowego projektu oferty edukacyjnej w języku obcym. Struktura w/w zadań odpowiada profilowi i celom kształcenia, a także wpisuje się w zakres działań strategicznych Wydziału..

2). Wewnętrzni i zewnętrzni interesariusze uczestniczą w procesie określania koncepcji kształcenia na danym kierunku studiów, w tym jego profilu, celów, efektów oraz perspektyw rozwoju.

W zakresie realizacji wysokiej jakości kultury kształcenia zapewniono udział interesariuszy zewnętrznych, i wewnętrznych, a szczególnie udział przyszłych pracodawców absolwentów kierunku. Zadanie to wynika nie tylko z określonych celów kształcenia, ale również otwiera perspektywę rozwoju kierunku reżyseria. Proces ustalania i wdrażania koncepcji kształcenia ulega intensywnym modyfikacjom otwierając przed absolwentami nowe przestrzenie samorealizacji. Rozwijane są typowe koncepcje dla kierunków o profilu artystycznym w znacznej mierze opartych na indywidualnych relacjach poszczególnych wykładowców z otoczeniem oraz na relacji mistrz-uczeń. Wśród kadry wykładowców obecni są dyrektorzy polskich teatrów lalek oraz reżyserzy teatralni realizujący spektakle dyplomowe, którzy mają bezpośredni wpływ na przedstawianie potrzeb i jednocześnie na kształtowanie perspektyw programu kształcenia. Wizytowany kierunek ściśle współdziała z następującymi uczelniami artystycznymi: Uniwersytetem Muzycznym im. F. Chopina (filia w Białymstoku) i Akademią Sztuk Pięknych w Warszawie i Uniwersytetem Sztuk Pięknych w Poznaniu. Przede wszystkim jest to sfera kontaktów w zakresie programowo-dydaktycznym między wydziałami WSL scenografii (ASP). Szeroko rozwijana jest współpraca z Urzędem Marszałkowskim, Urzędem Miasta, które wspierają działalność Teatru Szkolnego i organizowanego od 12 lat Międzynarodowego Festiwalu Szkół Lalkarskich. WSL współdziała także z uczelniami białostockimi – szczególnie w organizacji Festiwalu Nauki i Sztuki (od 5 lat). Współpraca dotyczy również kontaktów między samorządami studenckimi w przygotowywaniu projektów twórczych, imprez artystycznych. Wśród grona wewnętrznych interesariuszy należy wymienić instytucje upowszechniania kultury na terenie miasta. Białostocki Teatr Lalek jest stałym partnerem, udostępnia scenę na prezentacje imprez teatralnych i zapraszanych zespołów, a także wspiera inicjatywy twórcze i artystyczne studentów. Białostocki Ośrodek Kultury wspiera działania przy organizacji Międzynarodowego Festiwalu, imprezach teatralnych oraz inicjuje wspólnie z WSL projekty działań edukacyjnych.

Przedstawiciele studentów mają zapewniony pełny udział w procesie określania koncepcji kształcenia na ocenianym kierunku. Specyfika kierunku powoduje, że jest to proces

niesformalizowany i ciągły, opierający się na odpowiednich relacjach pomiędzy studentami a nauczycielami akademickimi oraz władzami Wydziału Sztuki Łalkarskiej w Białymstoku. Wszelkie uwagi na temat formy prowadzonego kształcenia są wymieniane na bieżąco na zasadach partnerskich. Przedstawiciele studentów, jako interesariusze wewnętrzni mogą swobodnie wyrażać swoje opinie na temat ocenianego kierunku i mają poczucie, że opinie te wpływają na rozwój i kształtowanie ocenianego kierunku. W trakcie wizytacji Zespół Oceniający PKA zaobserwował, że pracownicy Wydziału z dużą troską odnoszą się do studentów i ich opinia jest dla nich bardzo ważna.

Studenci bardzo pozytywnie wyrażali się na temat elastyczności kształcenia na ocenianym kierunku, doceniając szczególnie starania władz Wydziału w tym zakresie. Na wniosek studentów wprowadzono nowe przedmioty do programu kształcenia, jak np. Dramaturgia. Zgodnie z deklaracją władz Wydziału, w ramach możliwości finansowo-organizacyjnych Wydział stara się dostosowywać program kształcenia do potrzeb studentów, a w przypadku braku możliwości wprowadzenia zmian, organizowane są odpowiednie warsztaty w wymiarze 2-3 dni. Deklarację tę potwierdzili także studenci, podczas spotkania z Zespołem Oceniającym PKA.

Ocena końcowa 1 kryterium ogólnego   wyróżniająca
Syntetyczna ocena opisowa stopnia spełnienia kryteriów szczegółowych

- 1) Przedstawiona przez Kierownictwo kierunku Reżyseria na Wydziale Sztuki Łalkarskiej koncepcja kształcenia jest zgodna z misją Uczelni oraz strategią wizytowanej jednostki;
- 2) należy pozytywnie ocenić szerokie włączenie w proces kształcenia interesariuszy zewnętrznych i wewnętrznych, którzy wpływają bezpośrednio na perspektywę rozwoju kierunku. Współpraca z jednostkami dydaktycznymi oraz miejskimi środowiskami kultury, w które są włączeni studenci kierunku stanowi integralną część kształcenia adeptów na kierunku reżyseria. Studenci mają bardzo duży udział w procesie kształtowania koncepcji kształcenia, co znajduje odzwierciedlenie w zaobserwowanych podczas wizytacji relacjach pomiędzy studentami a władzą Wydziału i kadrą pedagogiczną.

II. Spójność opracowanego i stosowanego w jednostce opisu zakładanych celów i efektów kształcenia dla ocenianego kierunku oraz system potwierdzający ich osiągnięcie

- 1) Zakładane przez jednostkę efekty kształcenia odnoszące się do danego programu studiów, stopnia i profilu, kształcenia są zgodne z wymogami KRK oraz koncepcją rozwoju kierunku; zakładane efekty kształcenia na kierunkach o profilu praktycznym uwzględniają oczekiwania rynku pracy lub wymagania organizacji zawodowych, umożliwiające uzyskanie uprawnień do wykonywania zawodu, a na kierunkach o profilu ogólnoakademickim wymagania formułowane dla danego obszaru nauki, z której kierunku się wywodzi; opis efektów jest publikowany.

Na wizytowanym kierunku reżyseria prowadzone są jednolite studia magisterskie mające charakter praktyczno-teoretyczny. Studia trwają 5 lat. Na wyższych latach studiów (rok 4 i 5 studiów) realizowane są programy z uwzględnieniem standardów kształcenia zawartych w Rozporządzeniu MNiSW w sprawie standardów dla poszczególnych kierunków

oraz poziomów kształcenia dla poszczególnych kierunków i poziomów kształcenia a 12 lipca 2007 r. (Dz. U. Nr 164, poz. 1166) i zatwierdzonych uprzednio planów studiów. Rozporządzenie wyznacza grupę treści podstawowych kierunkowych i efekty kształcenia z wymaganą liczbą godzin zajęć i przypisanym im punktom ECTS. Program nauczania i plany studiów zapewniają pełną realizację treści kształcenia określonych w standardach kierunkowych.

Od roku 2012/2013 studia na kierunku reżyseria odbywają się w oparciu o opracowane plany i programy zgodne z wymogami KRK.

Efekty kształcenia na kierunku Wydziału Sztuki Łalkarskiej zostały określone i uchwalone na posiedzeniu Rady Wydziału w dniu 24 września 2012 Uchwałą nr 2-2012/2013 w załączniku nr 1 oraz na posiedzeniu Senatu Akademii Teatralnej w Warszawie w dniu 26.09.2012 roku. Cele i efekty kształcenia są zgodne z założeniami Krajowych Ram Kwalifikacyjnych oraz koncepcją rozwoju kierunku i obejmują takie elementy jak: wiedzę, umiejętności oraz kompetencje społeczne. Program kształcenia oparty został na wzorcowych efektach kształcenia dla obszaru sztuki – dziedzina sztuk teatralnych i filmowych.

- ocena spójności kierunkowych i przedmiotowych/modułowych efektów kształcenia. W przypadku profilu praktycznego ocena obejmuje stopień uwzględnienia wymagań rynku pracy i organizacji zawodowych umożliwiających nabycie uprawnień do wykonywania zawodu oraz zakres wpływu absolwentów i przedstawicieli pracodawców w formułowaniu efektów kształcenia, a w odniesieniu do profilu ogólnoakademickiego – wymagań formułowanych dla obszaru wiedzy, z którego kierunek się wywodzi;

Spójność kierunkowych i przedmiotowych/modułowych efektów kształcenia jest zgodna z wymaganiami stawianymi na wizytowanym kierunku. Pozytywna ocena możliwości osiągnięcia ogólnych i specyficznych efektów kształcenia wynika z przedstawionej macierzy efektów kształcenia. Realizacja celów i efektów kształcenia dla poszczególnych przedmiotów dotyczy wszystkich przedmiotów kształcenia mających status zarówno przedmiotów kierunkowych jak i podstawowych. W znacznym stopniu, na osiągnięcie powyższych celów kształcenia mają również wpływ praktyki zawodowe, realizowane w wymiarze 120 godz. w placówkach kulturalnych. Celem praktyk jest uzyskanie przez studenta wiedzy na temat specyfiki zawodu, umiejętności ułatwiających zatrudnienie poprzez poszerzenie oraz weryfikację umiejętności zdobytych w uczelni dając tym samym możliwość zetknięcia się z realiami pracy zawodowej. Władze Wydziału Sztuki Łalkarskiej kierują studentów do Teatrów Lalek, umożliwiając tym samym odbycie praktyk w trakcie Festiwalu Szkół Łalkarskich organizowanych w Białymstoku lub warsztatów nie objętych zasadniczym programem studiów. W przypadku profilu praktycznego, jaki jest przypisany Wydziałowi Sztuki Łalkarskiej istotnym elementem są wymagania organizacji i instytucji zewnętrznych. Fakt posiadania w gronie wykładowców aktywnych zawodowo reżyserów i dyrektorów teatrów ma duże znaczenie w formułowaniu właściwych celów i efektów kształcenia i jednocześnie spełnia oczekiwania potencjalnych pracodawców absolwentów uczelni.

- ocena możliwości osiągnięcia kierunkowych i przedmiotowych/modułowych efektów kształcenia poprzez realizację celów i szczegółowych efektów kształcenia dla modułów kształcenia (poszczególnych przedmiotów, grup przedmiotów) oraz praktyk zawodowych (o ile są przewidziane w programie studiów);

Pozytywna ocena możliwości osiągnięcia przyjętych kierunkowych i przedmiotowych/modułowych efektów kształcenia wynika przede wszystkim ze skutecznej współpracy z Uczelnianą Komisją ds. Jakości Kształcenia oraz wprowadzonych form weryfikacji za pośrednictwem: wyników zaliczeń poszczególnych przedmiotów z programu studiów, arkusza ocen studenta na koniec każdego semestru, oceny postępów w działalności artystycznej na podstawie udziału w otwartych warsztatach, festiwalach krajowych i zagranicznych oraz opinii opiekuna roku. Powyższe dane są następnie analizowane przez komisję złożoną z wykładowców kierunku. Udział studentów w procesie doskonalenia jakości kształcenia, choć ma odniesienie do ich formalnego udziału w strukturach decyzyjnych składających się na wewnętrzny system, polega wyłącznie na opiniowaniu efektów kształcenia. Aktywność studentów w tym obszarze jest zróżnicowana i sprowadza się do działań, które wyrażają duże ich zaangażowanie i troskę o jakość kształcenia. Absolwent wizytowanego kierunku przygotowany jest do podjęcia twórczej działalności jako reżyser w teatrze lalkowym, muzycznym i dramatycznym, w filmie, telewizji oraz jako scenarzysta i dramaturg. Również jest przygotowany do podjęcia funkcji w szkolnictwie artystycznym i w kierowniczych instytucjach kulturotwórczych.

2). Efekty kształcenia danego programu zostały sformułowane w sposób zrozumiały i są sprawdzalne.

- ocena dostępności opisu założonych efektów kształcenia (czy i w jaki sposób opis efektów kształcenia jest publikowany);

Dostępność opisu założonych efektów kształcenia na Wydziale Sztuki Lalkarskiej jest wystarczająca. Informacje dotyczące efektów kształcenia są publikowane na stronach internetowych uczelni, oraz przekazywane na pierwszych zajęciach w semestrze przez poszczególnych pedagogów. Programy studiów dostępne są również dla zainteresowanych w dziekanacie Wydziału.

- ocena czy efekty kształcenia są sformułowane w sposób zrozumiały i sprawdzalny,

W ocenie Zespołu Oceniającego, efekty kształcenia dla kierunku reżyseria są sformułowane w sposób jasny i zrozumiały i pozwalają na opracowanie przejrzystego systemu ich weryfikacji

3) Jednostka stosuje przejrzysty system oceny efektów kształcenia, umożliwiający weryfikację zakładanych celów i ocenę osiągania efektów kształcenia na każdym etapie kształcenia; system ten jest powszechnie dostępny.

- ocena czy jednostka stosuje przejrzysty system oceny efektów kształcenia i możliwości weryfikacji zakładanych celów i czy system ten jest powszechnie dostępny, Ocena czy system obejmuje wszystkie kategorie efektów kształcenia (wiedza, umiejętności, kompetencje społeczne) i przewiduje właściwe dla nich sposoby weryfikacji oraz umożliwia zmierzenie i ocenę efektów kształcenia na

poszczególnych jego etapach ze szczególnym uwzględnieniem procesu dyplomowania, a także czy wymagania są wystandaryzowane. Ocena uwzględnia również przyczyny i skalę odsiewu oraz stopień dostępności informacji na temat stosowanego systemu oceny. W przypadku prowadzenia kształcenia na odległość ocena czy weryfikacja uzyskanych efektów kształcenia prowadzona jest na bieżąco tj. co najmniej z równą częstotliwością jak na studiach prowadzonych w uczelni w sposób tradycyjny i pozwala na ich porównanie z zakładanymi efektami kształcenia, oraz czy zaliczenia i egzaminy kończące zajęcia dydaktyczne z przedmiotu są prowadzone w siedzibie uczelni;

System weryfikacji zakładanych celów i efektów kształcenia obejmuje wszystkie kategorie efektów kształcenia: wiedzę, umiejętności i kompetencje społeczne oraz wszystkie etapy kształcenia. Sposoby weryfikacji efektów kształcenia są przedstawione tylko w niektórych sylabusach. Dla przykładu można wymienić sposoby weryfikacji następujących przedmiotów: „Reżyserskie sceny aktorskie”, „Kompozycja przestrzeni scenicznej”, „Technika pracy z aktorem”, „Reżyserska analiza tekstu” – są to: ocena aktywności w trakcie zajęć, ocena ćwiczeń warsztatowych wykonywanych na zajęciach i podczas samodzielnej pracy, ocena efektów pracy zespołowej i wreszcie finalna ocena występu publicznego przed widownią – egzamin.

Weryfikacji efektów kształcenia dokonuje się podczas całego procesu dydaktycznego i pozwala eliminować studentów, którzy nie osiągają zadowalających wyników na kierunku reżyseria, a szczególnie na etapie zaliczeń i egzaminów semestralnych.

Skala ocen stosowana na WSL na kierunku reżyseria obejmuje następujący przedział: 5,5 – celujący, 5 – bardzo dobry, 4,75 – bardzo dobry minus, 4,5 – dobry plus, 4,0 – dobry, 3,75 – dobry minus, 3,5 – dostateczny plus, 3,0 – dostateczny, 2,75 – dostateczny minus, 2,0 – niedostateczny. Nad przejrzystością i obiektywizmem formułowania ocen czuwa komisja powoływana przez dziekana Wydziału po każdym semestrze. Całościowej oceny studentów dokonuje Rada Wydziału po każdej sesji egzaminacyjnej.

Formuła studiów prowadzonych na zasadzie relacji „mistrz-uczeń” pozwala na ciągłe monitorowanie i ocenę efektów kształcenia na poszczególnych jego etapach. Wszystkie zaliczenia i egzaminy przejściowe z przedmiotów kierunkowych student zdaje przed Komisją powołaną przez Dziekana. Po przeprowadzonej procedurze egzaminacyjnej członkowie komisji analizują prawidłowość ustalonych procedur, metod jak i realizowanego programu kształcenia.

Zasady dyplomowania określone są i realizowane zgodnie z regulaminem studiów. Regulacje szczegółowe określa rozdział XIII regulaminu w paragrafach od numeru 44 do 54, w tym szczegóły dotyczące egzaminu dyplomowego oraz innych form wyróżnienia dyplomantów. Załącznik nr 1 do regulaminu studiów określa zasady udziału studentów kierunku reżyseria w przedstawieniach dyplomowych, prezentacjach warsztatowych i innych uczelnianych pokazach artystycznych.

Zgodnie z regulaminem studiów pracą dyplomową na kierunku reżyseria jest praca praktyczna (reżyseria przedstawienia teatralnego) oraz pisemna praca dyplomowa. Wykaz przedstawień dyplomowych proponuje opiekun roku w porozumieniu z dziekanem, a ostatecznie zatwierdza rektor. Zatwierdzony wykaz opiekun roku podaje do wiadomości

studentów, nie później niż do końca VIII semestru studiów. Przedstawienie dyplomowe przygotowuje wykładowca Akademii lub osoba nie będąca pracownikiem uczelni, ale wskazana przez opiekuna roku w uzgodnieniu z Dziekanem, po zatwierdzeniu przez Rektora. Zasady udziału studentów w przedstawieniach dyplomowych, prezentacjach warsztatowych i innych uczelnianych pokazach artystycznych określa załącznik nr 1 do regulaminu. Egzamin studenta odbywa się przed komisją składającą się z dziekana, prodziekana, opiekuna roku i osoby odpowiedzialnej za przygotowanie przedstawienia dyplomowego. Ocenę dla każdego studenta proponuje osoba przygotowująca przedstawienie dyplomowe. Ocena końcowa proponowana jest po premierze, a zatwierdzona po zakończeniu eksploatacji spektaklu.

Weryfikacja efektów kształcenia uzyskanych w wyniku praktyk odbywa się na podstawie informacji zawartych w karcie praktyk i w dzienniku praktyk: przebiegu praktyk, karty tygodniowej praktyk z wyszczególnieniem odbytych zajęć, uwag, obserwacji i wniosków studenta co do wykonywanej pracy, uwag pracodawcy o przebiegu praktyk oraz uwag praktykanta o przebiegu praktyk. Zajęcia odbywają się na podstawie ustalonego programu, który określa zakres praktyk, czas, oraz miejsce trwania.

Podczas oceny programowej na kierunku reżyseria poddano analizie 6 akt osobowych absolwentów, z których wynika, że: protokoły egzaminacyjne są prowadzone zgodnie z przepisami rozporządzenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 2 listopada 2006r. w sprawie dokumentacji przebiegu studiów (Dz. U. Nr 224, poz. 1634 z późniejszymi zmianami). Karty okresowych osiągnięć studenta prowadzone są zgodnie z powyżej przytoczonym rozporządzeniem.

Dyplomy i suplementy sporządzane są zgodnie z rozporządzeniem Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 19 grudnia 2008 r. w sprawie rodzajów tytułów zawodowych nadawanych absolwentom studiów i wzorów dyplomów oraz świadectw wydawanych przez uczelnie (Dz. U. Nr 11 z 2009 r., poz. 61). Ponadto w suplementach znajdują się szczegóły dotyczące programu takie jak: składowe programu studiów oraz indywidualne osiągnięcia, uzyskane oceny oraz punkty ECTS. Program kształcenia jest monitorowany: prowadzona jest przez dziekana okresowa ocena nauczycieli akademickich; prowadzona jest analiza ankiet studenckich, wyznaczony na poszczególnych latach opiekun artystyczny kontroluje realizację programu. Standaryzacja wymagań w przypadku oceny procesu studiów na kierunku reżyseria oraz przejrzystość i obiektywizm w formułowaniu ocen w tej specjalności nie może dotyczyć w pełni kryterium umiejętności ponieważ jest ono funkcją zdolności – potencjału twórczego przyszłego reżysera. Kryterium wiedzy jest ujęte w przyjęte procedury oceniania akademickiego, natomiast zakładane kompetencje społeczne, kształtowane w trakcie studiów zostaną faktycznie zweryfikowane karierą zawodową absolwenta.

Skala odsiewu studentów na Wydziale Sztuki Łalkarskiej na kierunku reżyseria jest marginalna i dotyczy od jednego do dwóch studentów na przestrzeni trzech lat studiów. Przyczyną odsiewu są niedostateczne wyniki w nauce, brak predyspozycji lub pomyłka w wyborze zawodu reżysera.

Jednostka nie prowadzi kształcenia na odległość.

4). Jednostka monitoruje kariery absolwentów na rynku pracy, a uzyskane wyniki wykorzystuje w celu doskonalenia jakości procesu kształcenia.

- ocena monitorowania przez jednostkę karier absolwentów na rynku pracy oraz wykorzystania uzyskanych wyników w doskonaleniu jakości procesu kształcenia, procedur i mechanizmów umożliwiających badanie losów (karier) absolwentów oraz dostosowanie efektów kształcenia do oczekiwań absolwentów ocenianego kierunku studiów i otoczenia społeczno-gospodarczego (w tym rynku pracy), a także stopnia zaangażowania (wpływu) przedstawicieli tych interesariuszy na kształtowanie struktury efektów kształcenia. Analiza efektywności działalności prowadzonej przez uczelnię/jednostkę w tym zakresie;

Zarządzeniem Dziekana WSL nr 1/2012 z dnia 13.09. 2012 roku zostało powołane Biuro Monitorowania Karier Absolwentów, do którego obowiązków należy:

- *gromadzenie wniosków sformułowanych przez Zespół Biura Monitorowania Karier skierowanych do studentów po V i X semestrze studiów oraz interesariuszy zewnętrznych;*
- *analiza zebranej dokumentacji pod kątem działalności zawodowej absolwentów i studentów.*

Zadaniem wieloetapowej ankietyzacji jest;

- *ustalenie zakresu zmian w procesie kształcenia na WSL niezbędnych do lepszego dostosowania absolwentów do warunków i wymagań rynku pracy;*
- *określenie, co jest atutem kształcenia na WSL oraz o jakie elementy należy uzupełnić program kształcenia.*

Obowiązki Biura Monitorowania karier są dość szerokie i w pełni mogą służyć do analizy procesu kształcenia i wyznaczaniu tych elementów, które mają istotny wpływ na konkurencyjność absolwentów na współczesnym rynku pracy.

Obecnie na Wydziale Sztuki Łalkarskiej prace nad opracowaniem sformalizowanego systemu monitorowania karier absolwentów, wymaganego na podstawie art. 13a ustawy z dnia 27 lipca 2005 r. Prawo o szkolnictwie wyższym (t.j. Dz.U. z 2012 r., poz. 572 ze zm.), dalej Ustawa, są dopiero w fazie początkowej. Wydział zbiera obecnie zgody absolwentów na prowadzenie monitoringu. Jednocześnie, w związku z planowanymi zmianami legislacyjnymi w zakresie monitorowania karier absolwentów, Jednostka wstrzymała dalsze prace nad systemem.

Załącznik nr 4 Ocena losowo wybranych prac etapowych oraz dyplomowych

Treść prac odpowiada tematom określonym w tytułach. Prace posiadają prawidłowy układ, strukturę podziału treści, kolejność rozdziałów, kompletność tez, prawidłowy charakter i dobór źródeł oraz ich wykorzystanie, prawidłową stronę formalną, poprawny język – tak więc spełniają warunki sformalizowanych wymogów dla prac dyplomowych. Prace dyplomowe na kierunku reżyseria WSL w Białymstoku bardzo dobrze świadczą o zdobytej wiedzy i umiejętnościach studentów, przyszłych absolwentów uczelni, ale również są widocznym efektem kształcenia przez wykładowców i promotorów.

Ocena końcowa 2 kryterium ogólnego w pełni
Syntetyczna ocena opisowa stopnia spełnienia kryteriów szczegółowych

- 1) Założone cele oraz specyficzne i szczegółowe efekty kształcenia są zgodne z Krajowymi Ramami Kwalifikacji, a także z koncepcją rozwoju kierunku;
- 2) efekty kształcenia zakładane dla ocenianego kierunku są weryfikowalne i zrozumiałe dla studentów;
- 3) Jednostka stosuje przejrzysty system oceny efektów kształcenia, umożliwiając weryfikację zakładanych celów i osiąganie efektów kształcenia na każdym etapie kształcenia, system ten jest dostępny;
- 4) Uczelnia obecnie nie prowadzi prac nad monitorowaniem karier absolwentów. Pomimo tego, funkcjonuje nieformalny system przepływu informacji dotyczących zatrudnienia absolwentów ocenianego kierunku.

III. Program studiów a możliwość osiągnięcia zakładanych efektów kształcenia

- 1) **Realizowany program kształcenia umożliwia studentom osiągnięcie każdego z zakładanych celów i efektów kształcenia, oraz uzyskanie zakładanej struktury kwalifikacji absolwenta.**

Program kształcenia dla kierunku reżyseria oparty na efektach kształcenia zgodnie z Krajowymi Ramami Kwalifikacji został wprowadzony w roku akademickim 2012-2013. Konstrukcja studiów jest następująca: pierwszy i drugi rok jest wspólny dla kierunków reżyseria i aktorstwo, ma charakter wprowadzający. Trzeci rok to okres intensywnego kształcenia praktycznego i poszerzania wiedzy teoretycznej. Czwarty rok jest okresem poszerzania wiedzy praktycznej. Piąty rok to okres dojrzałości zawodowej (warsztaty dyplomowe) oraz czas finalizowania pracy magisterskiej. Program kształcenia umożliwia osiągnięcie zakładanych celów i efektów kształcenia.

Podczas dziesięciu semestrów nauki student przechodzi intensywny trening zawodowy. W efekcie, absolwent kierunku reżyseria posiada wiedzę z zakresu historii i teorii teatru i dramatu, literaturoznawstwa, filmoznawstwa, historii sztuki i kultury oraz dysponuje wiadomościami z zakresu estetyki i etyki. Posiada wiedzę o technicznych i organizacyjnych aspektach pracy w teatrze i filmie oraz podstawowych aspektach zarządzania instytucjami kultury. Posiada zdolność twórczego myślenia i umiejętność pracy w zespole. Jest przygotowany do podjęcia twórczej działalności jako reżyser w teatrze lalkowym, muzycznym i dramatycznym, filmie, telewizji oraz jako scenarzysta i dramaturg. Jest też przygotowany do podjęcia funkcji kierowniczych w instytucjach artystycznych. Studenci piątego roku, po zaliczeniu dwóch spektakli, warsztatowego i dyplomowego, po napisaniu pracy magisterskiej oraz po egzaminie magisterskim uzyskują tytuł magistra sztuki. Tok studiów wzbogacony jest o warsztaty prowadzone przez znanych i cenionych twórców oraz wyjazdy na festiwale krajowe i zagraniczne. Program nauczania na kierunku reżyseria podlega stałym przekształceniom, dając absolwentom umiejętności potrzebne w zmieniającym się świecie teatru, w nowych mediach. Jest to reakcja na zapotrzebowanie rynku pracy.

Zgodnie z zasadami KRK dla szkolnictwa wyższego, absolwent kierunku reżyseria teatru lalek posiada kwalifikacje reżysera lalkarza, tj. wyspecjalizowane umiejętności zawodowe w aspekcie rzemieślniczym oraz twórczym. Zna doskonale możliwości różnych technik lalkowych teatru przedmiotu, teatru maski i innych niekonwencjonalnych środków wyrazu artystycznego oraz teatru ożywionej formy. Jest przygotowany do podjęcia samodzielnej pracy twórczej. Jest również wyposażony w rzetelne podstawy ogólnej wiedzy humanistycznej ze szczególnym uwzględnieniem wiedzy w zakresie kultury i komunikacji społecznej. Ponadto ma bogate doświadczenia i kontakty międzynarodowe poprzez udział w licznych warsztatach z twórcami teatru lalek na świecie, festiwalach lalkarskich i międzynarodowych stażach. Zajęcia na kierunku reżyseria prowadzone są głównie w formie wykładów i ćwiczeń praktycznych. Ćwiczenia praktyczne prowadzone są indywidualnie lub w niewielkich grupach 2-3 studentów. Zasadą programową kierunku jest zastosowanie działań dydaktycznych do indywidualnych potrzeb studenta.

Program kształcenia umożliwia uzyskanie zakładanej struktury kwalifikacji absolwenta.

Studia na Wydziale Sztuki Lalkarskiej prowadzone są na poziomie jednolitych studiów magisterskich w systemie dziennym. Program przewiduje łącznie 4255 godzin i realizowany jest w blokach: przedmioty kierunkowe i przedmioty podstawowe, które zostały ujęte w planach studiów w trakcie dziesięciu semestrów. Jak wynika z analizy przedstawionej dokumentacji, nakład pracy i przeznaczony na poszczególne przedmioty czas niezbędny do osiągnięcia zakładanych efektów kształcenia jest prawidłowy. Zgodnie z przyjętymi na kierunkach artystycznych zasadami, przedmiotom kierunkowym przyznano większą liczbę godzin dydaktycznych.

Czas trwania jednolitych studiów magisterskich na kierunku reżyseria i przyjęte formy zajęć dydaktycznych pozwalają na osiągnięcie zakładanych efektów kształcenia. Program nauczania oparty jest na zasadzie mistrz-uczeń. Taka metoda pozwala na zastosowanie indywidualnej pracy z pedagogiem. Z analizy przedstawionej dokumentacji wynika, że nakład pracy przeznaczony na poszczególne przedmioty i czas niezbędny do osiągnięcia zakładanych efektów kształcenia jest właściwy.

Formy realizacji zajęć dydaktycznych w module praktycznym spełniają wymagania założonego procesu kształcenia i w pełni pozwalają na uzyskanie zawartych w KRK. Zajęcia prowadzone są w takich formach jak zajęcia praktyczne, warsztaty, treningi interdyscyplinarne. Charakter większości zajęć na wizytowanym kierunku, a w szczególności zajęć praktycznych, wynika ze specyfiki programu kształcenia oraz różnic wynikających ze stopnia przygotowania na studia reżyserkie. Stopień ich opanowania weryfikowany jest w trakcie praktyk przeprowadzanych w instytucjach kulturalnych.

Czas trwania kształcenia, dobór treści kształcenia, formy zajęć dydaktycznych i metod kształcenia w wystarczającym stopniu zapewniają osiągnięcie efektów kształcenia określonych dla każdego przedmiotu/modułu, w tym modułu przedmiotów do wyboru, danego poziomu kwalifikacji.

Sekwencja przedmiotów i modułów określona w planie i programie studiów jest prawidłowa.

Jednolite studia magisterskie na kierunku reżyseria prowadzone są w ramach systemu punktowego ECTS. W trakcie studiów student powinien uzyskać 300 pkt ECTS. Punkty ECTS są przyporządkowane poszczególnym przedmiotom na podstawie ilości pracy, jaką musi wykonać student. Po zdefiniowaniu efektów kształcenia w zakresie wiedzy, umiejętności, kompetencji społecznych jakie absolwent powinien posiadać została przeprowadzona analiza poszczególnych przedmiotów umieszczonych w programie nauczania. Dla każdego

przedmiotu zostały zdefiniowane rodzaje i liczba godzin, metoda praktyczna, nakład pracy studenta i treści programowe.

Przyjęta punktacja ECTS jest zgodna z przepisami ustalającymi podstawowe wymagania w tym zakresie.

Organizacja procesu kształcenia na wizytowanym kierunku reżyseria jest prawidłowa. Forma pracy dydaktycznej pozwalają na osiągnięcie zamierzonych efektów kształcenia. Zadania są stopniowane pod kątem ich trudności. Realizowane założenia rozwijają świadomość, pozwalają na rozwój potencjału twórczego studenta, sukcesywnie wzbogacają jego warsztat reżyserski. W organizacji procesu kształcenia znaczny udział ma infrastruktura pozwalająca na realizację różnorodnych zadań praktycznych, posiadanie przez Wydział pracowni teatralnej, plastycznej, muzycznej, sali gimnastycznej, warsztatów i magazynów oraz teatru szkolnego, skupionych w jednym kompleksie. Organizacja procesu kształcenia realizowana na kierunku reżyseria stwarza duże możliwości osiągnięcia zakładanych celów i efektów kształcenia.

Proces kształcenia na kierunku reżyseria z góry zakłada indywidualizację nauczania. Dzięki stosowaniu punktacji ECTS istnieje możliwość kontynuowania studiów poza jednostką macierzystą, co niewątpliwie poszerza możliwości poznawania innych metod kształcenia. Warto zaznaczyć, że w przypadku studiów na wydziale sztuki lalkarskiej, reżyseria, które w ogromnym wymiarze mają charakter indywidualny, system punktacji ECTS często nie oddaje różnic między studentami kierunku reżyserii i ich nakładem pracy włożonym w opanowanie danego materiału, jak również osiągnięciem określonych efektów kształcenia. Wykorzystanie ECTS w połączeniu z ramami kwalifikacji, które opierają się na efektach kształcenia sprawia, że program studiów i kwalifikacje stają się bardziej czytelne, co z kolei ułatwia uznawanie kwalifikacji.

Z materiałów przedstawionych w raporcie samooceny i wizytacji kierunku reżyseria wynika, że Wydział Sztuki Lalkarskiej w Białymstoku ma duże możliwości indywidualizacji procesu kształcenia studentów. Program kształcenia na kierunku reżyseria zachowuje metody kształcenia oparte na ścisłej relacji mistrz-uczeń, co samo w sobie stanowi o indywidualnym charakterze nauczania. Indywidualny charakter większości zajęć na kierunku (w szczególności zajęć praktycznych) wynika również ze specyfiki treningu oraz różnic w poziomie przygotowania kandydatów na studia reżyserskie. Na Wydziale Sztuki Lalkarskiej studiuje młodzież z różnych szkół i środowisk: każdy ze studentów wymaga specjalnej uwagi, innych ćwiczeń oraz zadań w przygotowaniu do zawodu reżysera. Zajęcia na wydziale reżyserii prowadzone są głównie w formie wykładów i ćwiczeń praktycznych. Ćwiczenia praktyczne prowadzone są w sposób indywidualny oraz w niewielkich 2-3 osobowych grupach studentów. Zasadą programową wydziału jest dostosowanie działań dydaktycznych do indywidualnych potrzeb studenta.

Program kształcenia na kierunku reżyseria funkcjonujący przed 1.10.2012 r. przechodził gruntowne zmiany programowe oraz kadrowe. Wydział Reżyserii Teatru Lalek powstał w 1980 roku, a w 1990 powołano Wydział Sztuki Lalkarskiej, który połączył Wydział Lalkarski i Wydział Reżyserii Teatru Lalek. Ówczesna kadra pedagogiczna na której czele stanął wybitny autorytet w dziedzinie teatru lalek, prof. Henryk Jurkowski składała się ze znanych i cenionych artystów i dyrektorów teatru lalek. Istotne zmiany w programie kształcenia na Wydziale Reżyserii, które były realizowane w ostatnich pięciu latach są następujące:

- uzyskanie w 2011 roku uprawnień do nadawania stopnia doktora sztuki teatru, co było wynikiem rozwoju kadry naukowo-dydaktycznej
- dokonano korekt i zmian programu kształcenia na kierunku reżyseria zgodnie z przyjętymi efektami kształcenia
- wdrożony został nowy program studiów związany z wprowadzeniem standardów nauczania na kierunku reżyseria oraz systemu punktacji ECTS
- dokonano analizy i zastosowano szereg rozwiązań zgodnie z wymogami Ustawy o Szkolnictwie Wyższym – główne prace służyły doskonaleniu programu nauczania, a także przygotowaniu programu nauczania na kierunku reżyseria zgodnie z efektami kształcenia określonymi w Krajowych Ramach Kwalifikacji
- po raz trzeci na WSL dokonano okresowej oceny nauczycieli akademickich
- znacznie rozwinęła się współpraca międzynarodowa w postaci Międzynarodowego Festiwalu Szkół Łalkarskich organizowanego przez WSL oraz udziału studentów w festiwalach zagranicznych z pokazami efektów prac artystycznych.

Program kształcenia realizowany przed 2012 rokiem umożliwiał studentom Wydziału Reżyserii osiągnięcie celów i efektów kształcenia oraz uzyskanie zakładanej struktury kwalifikacji absolwenta.

- Zasady i formy odbywania praktyk

Zajęcia na kierunku reżyseria mają charakter praktyczno-teoretyczny. Praktyki obejmują wymiar 120 godzin. Mogą się odbyć poza uczelnią w formie asystentur lub innych form poznawania pracy w teatrze. Praktyki mogą się odbyć także na WSL w formie udziału w zajęciach poza programowych np. przy organizacji Międzynarodowego Festiwalu Łalka – Nie – Łalka, czy też w ramach współpracy między kierunkami – pomoc lub udział w pracach kierunku aktorstwo. Praktyki mogą być realizowane w innych instytucjach kultury, jeśli zakres praktyki jest ściśle związany z działalnością kulturalną. Koordynatorem praktyk jest opiekun artystyczny danego rocznika studiów. Dokumentem potwierdzającym udział w praktykach opiniowana przez koordynatora praktyk. Stwierdzam, że praktyki studenckie na kierunku reżyseria są spójne z celami i efektami kształcenia określonymi dla tych praktyk. Zapewniają studentom nabycie umiejętności praktycznych zgodnie z kierunkiem studiów reżyseria.

Zapewniają studentom nabycie umiejętności praktycznych zgodnie z kierunkiem studiów reżyseria.

2) Zakładane efekty kształcenia, treści programowe, formy zajęć oraz stosowane metody dydaktyczne tworzą spójną całość.

Z analizy programu studiów wynika, że koncepcja kształcenia wizytowanego kierunku jest konsekwentna i spójna. Koncepcja kształcenia jest zgodna z programem studiów kierunku reżyseria. Efekty kształcenia przedstawione w raporcie samooceny są dokładnie sprecyzowane, a ich realizację potwierdzają wnioski wynikające z wizytowanych zajęć praktycznych i analizowanych prac magisterskich.

W oparciu o analizę materiału dotyczącą programu studiów, standardów nauczania w kontekście KRK uważam, że zakładane efekty kształcenia, treści programowe, formy i metody dydaktyczne tworzą spójną całość.

3) W przypadku kolejnej oceny jakości kształcenia na danym kierunku studiów należy ocenić zmiany, ich wpływ na osiągane efekty i jakość kształcenia, odnieść się do stopnia realizacji zaleceń sformułowanych poprzednio lub efektów naprawczych,

Ocena jakości kształcenia na wizytowanym kierunku była przeprowadzona po raz pierwszy.

Ocena końcowa 3 kryterium ogólnego w pełni
Syntetyczna ocena opisowa stopnia spełnienia kryteriów szczegółowych

- 1) Realizowany program kształcenia umożliwia studentom osiągnięcie każdego z zakładanych celów i efektów kształcenia oraz osiągnięcie zakładanej struktury kwalifikacji absolwenta;
- 2) Zakładane efekty kształcenia, treści programowe oraz formy i metody dydaktyczne tworzą spójną całość o czym świadczą analizowane teoretyczne prace magisterskie; treści, forma wizytowanych zajęć, poziom prezentowanych przez studentów etud; wrażenia.

IV. Liczba i jakość kadry dydaktycznej a możliwość zrealizowania celów edukacyjnych programu studiów.

1). Ocena czy struktura kwalifikacji osób prowadzących zajęcia dydaktyczne na ocenianym kierunku studiów oraz ich liczba umożliwiają osiągnięcie zakładanych celów i efektów kształcenia.

Na ocenianym kierunku zatrudnionych jest łącznie 45 pracowników naukowo – dydaktycznych i dydaktycznych: w tym: 4 profesorów, 6 doktorów habilitowanych, 10 doktorów, 25 magistrów, reprezentujących dziedziny:

sztuk teatralnych – 3 profesorów, 4 doktorów habilitowanych, 6 doktorów, 21 magistrów;

sztuk muzycznych – 1 magister;

nauk humanistycznych – 1 profesor, 2 doktor habilitowanych, 4 doktorów,

nauk o kulturze fizycznej- 1 magister;

sztuk plastycznych – 2 magister.

Liczba zatrudnionych na wizytowanym kierunku pracowników naukowo – dydaktycznych i dydaktycznych jak i struktura ich kwalifikacji umożliwiają osiągnięcie założonych celów i efektów realizacji programu nauczania na kierunku reżyseria.

Załącznik nr 5 Nauczyciele akademicki realizujący zajęcia dydaktyczne na ocenianym kierunku studiów, w tym stanowiący minimum kadrowe. Cz. I. minimum kadrowe. Cz. II. pozostali nauczyciele akademicki .

2) Ocena spełnienia przez nauczycieli akademickich wymienionych w minimum kadrowym warunków określonych w przepisach prawa (w tym posiadanie odpowiednich kwalifikacji naukowych i dorobku w danym obszarze wiedzy lub doświadczenia zawodowego, pensum dydaktyczne, wymiar czasu pracy, a w przypadku studiów na poziomie magisterskim/drugiego stopnia-podstawowe miejsce pracy, nie przekroczenie limitu minimum kadrowych, złożenie oświadczenia dotyczącego zaliczenia do minimum kadrowego

Analiza minimum kadrowego przeprowadzona została w oparciu o przepisy rozporządzenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 5 października 2011 r. w sprawie warunków, prowadzenia studiów na określonym kierunku i poziomie kształcenia (Dz. U. Nr 243, poz. 1445 z późn. zm.). oraz rozporządzenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 23 sierpnia 2012 r. zmieniającego rozporządzenie w sprawie warunków, prowadzenia studiów na określonym kierunku i poziomie kształcenia (Dz. U. z 2012 r., poz. 983).

W teczkach osobowych nauczycieli akademickich stanowiących minimum kadrowe kierunku znajdują się dokumenty potwierdzające posiadanie deklarowanych tytułów i stopni naukowych w zakresie obszaru sztuki w dziedzinie sztuk teatralnych, dziedzinie sztuk muzycznych, a także obszaru nauk humanistycznych.

Teczki osobowe nauczycieli akademickich stanowiących minimum kadrowe zawierają także świadectwa pracy, będące potwierdzeniem deklarowanego dorobku praktycznego.

Wszystkie osoby wskazane do minimum kadrowego złożyły na rok akademiki 2012/2013 oświadczenia o wyrażeniu zgody na wliczenie do minimum kadrowego kierunku „reżyseria”.

Do minimum kadrowego, wliczani są nauczyciele akademicy zatrudnieni na podstawie mianowania albo umowy o pracę, dla których Uczelnia stanowi podstawowe miejsce pracy.

Dla wszystkich nauczycieli akademickich wliczonych do minimum kadrowego na bieżący rok akademicki zaplanowano prowadzone na kierunku studiów i poziomie kształcenia zajęcia dydaktyczne w wymiarze przewidzianym przepisami (§ 13 ust. 3 ww. rozporządzenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego).

Na podstawie § 16 ust.2 rozporządzenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 23 sierpnia 2012 r. zmieniającego rozporządzenie w sprawie warunków, prowadzenia studiów na określonym kierunku i poziomie kształcenia (Dz. U. z 2012 r., poz. 983), minimum kadrowe dla jednolitych studiów magisterskich na kierunkach studiów związanych z kształceniem w zakresie reżyserii stanowi co najmniej trzech samodzielnych nauczycieli akademickich oraz co najmniej pięciu nauczycieli akademickich posiadających stopień naukowy doktora.

Zgodnie z przedstawionym aneksem do Raportu Samooceny w dniu akredytacji tj. 4 listopada 2013 r. władze Wydziału wskazały do minimum kadrowego na ocenianym kierunku studiów „reżyseria” 9 nauczycieli akademickich, spośród których Zespół Oceniający zaliczył do minimum kadrowego wizytowanego kierunku, 2 osoby z tytułem naukowym profesora, 2 osoby ze stopniem doktora habilitowanego, jedną osobę posiadającą kwalifikacje II stopnia oraz 4 osoby posiadające stopień doktora.

Zespół Oceniający nie zaliczył do minimum kadrowego jednej osoby z tytułem profesora nauk humanistycznych która nie posiada dorobku z obszaru sztuki.

Zaliczone do minimum kadrowego osoby spełniają wymagania zarówno merytoryczne jak

i formalne, a ponadto posiadają znaczące osiągnięcia oraz dorobek artystyczny. Tym samym warunki, jakie muszą spełniać jednostki organizacyjne uczelni, aby prowadzić studia na określonym kierunku i poziomie kształcenia zawarte w rozporządzeniu Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 5 października 2011 r. sprawie warunków, prowadzenia studiów na określonym kierunku i poziomie kształcenia (Dz. U. Nr 243, poz. 1445 z późn. zm.) oraz rozporządzenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 23 sierpnia 2012 r. zmieniającego rozporządzenie w sprawie warunków, prowadzenia studiów na określonym kierunku i poziomie kształcenia (Dz. U. z 2012 r., poz. 983) zostały spełnione. W skład minimum kadrowego wchodzi reprezentanci obszaru sztuki, odpowiadającego obszarowi kształcenia, do którego przyporządkowano oceniany kierunek studiów oraz obejmuje ono reprezentantów, do których odnoszą się efekty kształcenia (dziedzina sztuk teatralnych).

Minimum kadrowe na kierunku „reżyseria” w Zamiejscowym Wydziale Sztuki Łalkarskiej na przestrzeni pięciu lat zwiększyło się w grupie nauczycieli z tytułem profesora oraz stopniem naukowym doktora habilitowanego.

Stosunek liczby nauczycieli akademickich stanowiących minimum kadrowe do liczby studentów kierunku spełnia wymagania określone w § 17 ust. 1 pkt.1 rozporządzenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 5 października 2011 r. w sprawie warunków, prowadzenia studiów na określonym kierunku i poziomie kształcenia (Dz. U. Nr 243, poz. 1445 z późn. zm.) wynosi 1:1,5 przy wymaganym 1:25.

W przypadku nauczycieli akademickich wchodzących w skład minimum kadrowego, obsada zajęć dydaktycznych jest zgodna z reprezentowanym obszarem sztuki i dyscypliną (artystyczną).

Załącznik nr 6   Informacja o hospitowanych zajęciach i ich ocena.

Hospitowane zajęcia na kierunku reżyseria odbywały się zgodnie z planem, prowadzone były w sposób merytoryczny i z dużym zaangażowaniem. Pedagodzy wykazywali wiedzę w zakresie prowadzonego przedmiotu opartą na doświadczeniach artystycznych i pedagogicznych pozwalającą korygować błędy i uchybienia studentów. Kadra na kierunku zapewnia proces kształcenia na najwyższym poziomie zawodowym, umożliwia poznanie różnych metod i sposobów kształcenia, co korzystnie wpływa na odkrywanie własnych środków ekspresji studentów i w przyszłości rozwoju potencjału twórczego i samodzielnej pracy artystycznej.

3). Ocena prowadzonej polityki kadrowej i jej spójności z założeniami rozwoju ocenianego kierunku studiów:

Podstawą polityki kadrowej jest budowanie i rozwój kadry w oparciu o pracowników własnych (podwyższanie kwalifikacji, zdobywanie stopni) oraz absolwentów. Senat Uczelni przyjął zasady pozyskiwania młodych pracowników naukowo-dydaktycznych: od asystenckich staży honorowych, przez umowy o dzieło do zatrudnienia etatowego. Ogólne zasady polityki kadrowej zostały wpisane do nowego statutu uczelni.

W ostatnich latach (2008-2013) przeprowadzono szereg doktorskich i habilitacyjnych przewodów kwalifikacyjnych pracowników naukowo-dydaktycznych i dydaktycznych. W roku

2012/2013 dwóch nauczycieli akademickich uzyskało stopień doktora habilitowanego, a jeden stopień doktora sztuki. W toku jest jedno postępowanie habilitacyjne, oraz dwa postępowania o nadanie tytułu profesora sztuki.

Władze Wydziału zabiegają o nowych pedagogów, wybitnych artystów i twórców teatru lalek. Nieodzowną potrzebą uczelni jest kształcenie młodej kadry naukowo-dydaktycznej, która stworzy perspektywę dalszego rozwoju. W ostatnich latach do grona pedagogów dołączyło pięciu nowych nauczycieli akademickich

Zatrudnienie w pełnym wymiarze czasu pracy nowego pracownika, odbywa się na podstawie konkursu.

- Opinie prezentowane przez nauczycieli akademickich podczas spotkania z zespołem oceniającym, perspektywy rozwoju kierunku i ograniczenia.

W spotkaniu uczestniczyli pedagodzy kierunku reżyseria reprezentujący różne obszary kształcenia. Dyskusja dotyczyła takich problemów jak; zapewnienia studentom reżyserii możliwości realizowania spektakli dyplomowych na profesjonalnym poziomie, odpowiedni dobór materiału literackiego i kształt przedstawień dyplomowych studentów reżyserii, oraz różne możliwości współpracy pedagogów i studentów kierunku reżyseria z pokrewnymi uczelniami artystycznymi. Innym, niezwykle ważnym zagadnieniem omawianym podczas spotkania były zaawansowane działania zmierzające do otwarcia nowego kierunku – „scenografia i technologia teatru lalek”. W ocenie członków ZO spotkanie z pedagogami było bardzo pomocne i pożyteczne ze względu na rozpatrywane tematy, jak i zaangażowanie pedagogów kierunku reżyseria w rozwiązywanie problemów Wydziału Sztuki Lalkarskiej w Białymstoku.

Ocena końcowa 4 kryterium ogólnego w pełni
Syntetyczna ocena opisowa stopnia spełnienia kryteriów szczegółowych

- 1) Struktura kwalifikacji osób prowadzących zajęcia dydaktyczne na ocenianym kierunku studiów oraz ich liczba umożliwiają osiągnięcie zakładanych celów i efektów kształcenia;
- 2) Zamiejscowy Wydział Sztuki Lalkarskiej w Białymstoku Akademii Teatralnej im. Aleksandra Zelwerowicza w Warszawie spełnia wymagania kadrowe odnośnie minimum kadrowego na kierunku „reżyseria” zarówno w zakresie liczby pracowników naukowo - dydaktycznych, jak również kwalifikacji artystycznych. Wszyscy przedstawieni nauczyciele akademicy spełniają kryteria merytoryczne i formalne, pozwalające na wliczenie w skład minimum kadrowego wizytowanego kierunku studiów;
- 3) system doboru oraz weryfikacji kadry dydaktycznej ocenianego kierunku studiów, jest prawidłowy.

V. Infrastruktura dydaktyczna i materialna, którą dysponuje jednostka a możliwość realizacji zakładanych efektów kształcenia oraz prowadzonych badań naukowych

- ocena stopnia dostosowania bazy dydaktycznej służącej realizacji procesu kształcenia na ocenianym kierunku studiów do możliwości osiągnięcia deklarowanych efektów kształcenia, w szczególności zapewniania dostępu do infrastruktury niezbędnej

z uwagi na specyfikę kierunku (sale wykładowe, pracownie i laboratoria specjalistyczne oraz ich wyposażenie, dostęp do komputerów, Internetu, specjalistycznego oprogramowania, specjalistycznych baz danych, niezbędnego księgozbioru, w tym udostępnionego przez inne biblioteki, także wirtualnie). W przypadku stwierdzenia braków w tym zakresie należy wskazać w jaki sposób braki te mają wpływ na jakość kształcenia oraz jakie efekty kształcenia nie zostaną osiągnięte;

Wydział Sztuki Łalkarskiej prowadzący kierunek reżyseria dysponuje bardzo dobrze wyposażoną bazą dydaktyczną umożliwiającą prowadzenie zarówno zajęć dydaktycznych jak i specjalistycznych zajęć praktycznych.

Oprócz sal wykładowych, sal ćwiczeń aktorskich i lalkowych, pracowni teatralnych i plastycznych, auli, biblioteki, sali gimnastycznej, pracowni technicznych i warsztatów szkolnych ma swoją siedzibę teatr szkolny im. Jana Wilkowskiego. Scena teatru szkolnego to nie tylko miejsce prezentacji studenckich, to także miejsce spotkań z ciekawymi zjawiskami we współczesnym świecie teatru lalek, to przede wszystkim jeszcze jedna scena w mieście, skierowana do młodej publiczności Białegostoku.

Biblioteka WSL gromadzi publikacje z zakresu teorii, historii teatru lalek oraz dramatu polskiego i obcego. Zasoby biblioteczne obejmują publikacje z takich dziedzin jak kostiumologia, historia sztuki, filmu, muzyki, literatury w zakresie niezbędnym do prowadzenia zajęć dydaktycznych. Gromadzone są też prace magisterskie studentów, maszynopisy sztuk teatralnych, materiały audiowizualne, jak również materiały dokumentujące działalność wydziału, jak i funkcjonowanie teatru lalek na świecie.

Ponadto, na potrzeby kształcenia do dyspozycji pozostają sale do ćwiczeń praktycznych, pracownia komputerowa dla studentów (4 komputery), magazyny lalek i rekwizytów (3 pracownie – plastyczna, techniczna, krawiecka)

Na podkreślenie zasługuje również fakt, iż baza dydaktyczna jest dostępna dla studentów także poza zajęciami dydaktycznymi

Baza dydaktyczna umożliwia w pełni osiągnięcie deklarowanych efektów kształcenia. Jak podkreślali studenci, Wydział jest odpowiednio wyposażony, co umożliwia w pełni osiągnięcie celów jakie są studentom wyznaczone. W przypadku ewentualnych niedoborów np. w zakresie lalek, Uczelnia umożliwia studentom ocenianego kierunku tworzenie własnych lalek w odpowiednich pracowniach.

Praktyki studenckie odbywają się w zdecydowanej większości w teatrze lub innych instytucjach kulturalnych posiadających pełne zabezpieczenie w odpowiednią infrastrukturę.

- ocena przystosowania infrastruktury dydaktycznej do potrzeb studentów niepełnosprawnych;

Obecna infrastruktura dydaktyczna nie jest przystosowana do potrzeb studentów z niepełnosprawnościami. Brak jest udogodnień dla osób z dysfunkcjami narządów ruchu, jednakże jak wskazują sami studenci, specyfika ocenianego kierunku w bardzo dużym stopniu ogranicza lub wręcz uniemożliwia jego podejmowanie osobom z dysfunkcjami narządów ruchu. W obliczu tego faktu zaleca się wprowadzenie choćby minimalnych udogodnień dla osób z niepełnosprawnościami ruchowymi, co przyczyni się w pewien sposób do możliwego rozwoju kierunku w przyszłości.

Ocena końcowa 5 kryterium ogólnego w pełni
Syntetyczna ocena opisowa stopnia spełnienia kryterium szczegółowego

Uczelnia zapewnia bazę materialną, niezbędną do osiągnięcia końcowych efektów na ocenianym kierunku studiów. Wizytowany kierunek ze względu na szczególne wymagania związane ze sprawnością fizyczną, nie planuje rekrutacji wśród osób nie w pełni sprawnych. Wskazane jest rozważenie możliwości zorganizowania punktu gastronomicznego na terenie Uczelni.

VI. Badania naukowe prowadzone przez jednostkę w zakresie obszaru/obszarów kształcenia, do którego został przyporządkowany oceniany kierunek studiów

1) Rezultaty prowadzonych badań naukowych są wykorzystywane w procesie kształcenia; na kierunkach o profilu ogólnoakademickim jednostka stwarza studentom możliwość uczestnictwa w badaniach naukowych oraz zdobycia wiedzy i umiejętności przydatnych w pracy naukowo-badawczej.

- ocena wpływu prowadzonych w jednostce badań naukowych na realizowany proces dydaktyczny, w tym na kształtowanie programu kształcenia i indywidualizację nauczania, oraz ocena udziału studentów w badaniach naukowych i w prezentacji / publikacji ich wyników;

Działalność artystyczna prowadzona przez pracowników Wydziału daje możliwość poszerzania procesu twórczego, i w dalszej kolejności skutkuje poszerzeniem oferty dydaktycznej ocenianego kierunku o nowe ćwiczenia. Studenci mają zapewnioną możliwość realizowania programu nauczania przy jednoczesnym udziale w procesie naukowo-badawczym (artystycznym).

W opinii studentów, przedstawionej podczas spotkania z Zespołem Oceniającym PKA, nauczyciele akademicki przygotowujący własne przedsięwzięcia artystyczne często starają się angażować studentów w prace, czym dodatkowo pogłębiają ich zainteresowanie sztuką. Jak podkreślono, takie działania są szczególnie cenione przez studentów ocenianego kierunku.

Udział studentów w badaniach naukowych/artystycznych odbywa się głównie w obszarze projektów artystycznych realizowanych przez Jednostkę. Studenci mają możliwość realizowania również własnych działań naukowych, kulturalnych i artystycznych związanych ze specyfiką studiów, służących pogłębieniu ich wiedzy i wrażliwości artystycznej. Studenci mają pełną możliwość publicznego prezentowania swoich osiągnięć artystycznych. Jednak głównym warsztatem badawczym na wizytowanym kierunku jest Teatr Szkolny im. J. Wilkowskiego traktowany przez władze Jednostki jako „specjalne urządzenie badawcze”. Teatr Szkolny im. Wilkowskiego to profesjonalnie wyposażona scena wraz z zapleczem technicznym, posiada dwie sale – „DUŻA” na 120 miejsc i „MAŁA” na 60 miejsc; sale są wyposażone w nowoczesny sprzęt oświetleniowy i akustyczny; posiadają mobilną widownię umożliwiającą realizację badań w dowolnej relacji scena-odbiorca. Zgodnie z założeniami programowymi scena Teatru Szkolnego jest miejscem prezentacji spektakli dyplomowych, warsztatów z zaproszonymi wykładowcami (między innymi gościli: Leszek Mądzik, Janos Playi, Alain Lecucq, Michael Vogel, Duda Paiva, Anna Brasińska),

warsztatów międzynarodowych oraz najciekawszych prac studenckich, to także miejsce szczególne – miejsce dyskusji i spotkań z autorami najciekawszych wydarzeń artystycznych w świecie teatru lalek.

Teatr Szkolny jest jedną z niewielu w Polsce scen, gdzie efekty badań w obszarze sztuki oraz prac rozwojowych prowadzonych w zakresie teatru lalek, są bezpośrednio wdrażane do stosowania w praktyce dla wszystkich studentów wizytowanej Jednostki. Jednocześnie jest miejscem gdzie można ocenić efekty udziału studentów w badaniach naukowych oraz w prezentacji ich wyników i osiągnięć. Efekty te realizowane są głównie ze studentami ostatnich lat – wprowadzane są w lokalny obieg kulturalny, na zasadach identycznych jak inne profesjonalnie działające sceny w mieście. Tym samym jest to wyjątkowe laboratorium otwarte dla oceny i weryfikacji dla odbiorcy zewnętrznego. Teatr wyposażony w nowoczesną aparaturę umożliwia studentom należyte i staranne przygotowanie do zawodu (praca na scenie to także znajomość zasad oświetlania, wycucie przestrzeni, technika operowania głosem etc.) oraz wdrażanie do stałego, żywego kontaktu z publicznością. Żądanie indywidualizacji nauczania realizując się w pełni w TS jest również elementem zachęcania studentów do poznawania oraz głębszych prób rozumienia różnych form wyrazu kulturowego i artystycznego.

O aktywności naukowo-artystycznej studentów kierunku reżyseria świadczą chociażby zdobywane przez nich nagrody i wyróżnienia w konkursach i festiwalach oraz otrzymywane stypendia Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego oraz stypendia im. Jana Wilkowskiego.

Najważniejsze osiągnięcia studentów kierunku reżyseria:

- Główna Nagroda za spektakl „BALDANDERS” – XVIII Międzynarodowy Festiwal Teatralny;
- Główna Nagroda Prezydenta Miasta – XX Międzynarodowym Festiwalu Teatralnym (Łomża);
- Grand Prix VIII Międzynarodowy Festiwal Działań Teatralnych i Plastycznych;
- Główna Nagroda II Festiwal Teatrów Nieinstytucjonalnych X - OFF 2008;
- Wyróżnienie w Konkursie „Inspiracje 2008”.
- stypendia Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego:
- stypendium M K i D N – studentka IV rok;
- stypendium im. J. Wilkowskiego – studentka V rok.

- ocena wpływu współpracy naukowej i badawczej z innymi uczelniami lub instytucjami z otoczenia gospodarczego i społecznego na proces dydaktyczny;

W latach akademickich od 2007/08 do 2011/12 w ramach programu Erasmus na WSL odbyli staże semestralne studenci z Włoch, Holandii, Australii, Francji, Słowacji (łącznie 8 osób). W roku 2011/12 studenci polscy (6 słuchaczy) brali udział w stażach zorganizowanych w Hiszpanii, Niemczech i Łotwie. Współpraca zagraniczna prowadzona jest przez wizytowaną Jednostkę ze szkołami i instytucjami kulturalnymi we Francji, Austrii, Włoszech, Belgii, Finlandii, Łotwie, Hiszpanii, Litwie, Niemczech, Izraelu, Rosji, Czechach, Ukrainie. Na podkreślenie zasługuje organizowany przez WSL (wraz z instytucjami współpracującymi) Międzynarodowy Festiwal Teatru Lalek, w którym od 2008 roku udział brały teatry z Bułgarii, Czech, Finlandii, Francji, Iranu, Izraela, Niemiec, Litwy, Słowacji, Rosji, Rumunii, Ukrainy, Węgier, Wielkiej Brytanii. Studenci WSL od 2008 roku uczestniczyli w warsztatach i pokazach między innymi na: Węgrzech, Słowacji, Rosji, Wielkiej Brytanii, Iranie, Estonii, Rumunii, Litwie – łącznie 107 studentów.

Uczelnia prowadzi aktywną współpracę naukową i badawczą również na płaszczyźnie międzynarodowej biorąc udział w licznych festiwalach teatralnych, warsztatach, projektach artystycznych, co w dużym stopniu przekłada się na efekty kształcenia. Badania naukowe (artystyczne) na WSL owocują zawieraniem licznych umów koprodukcyjnych i licencyjnych z podmiotami gospodarczymi, co ma korzystne odzwierciedlenie w procesie kształcenia. Akademia zapewnia środki na realizację tych celów.

Wpływ współpracy naukowej i badawczej z innymi uczelniami (szczególnie zagranicznymi) oraz z instytucjami z otoczenia gospodarczego i społecznego ma fundamentalne znaczenie na proces dydaktyczny ocenianego kierunku reżyseria. Jednostka prowadzi badania naukowe w obszarze sztuki związanymi z programem studiów, a wyniki tych badań wykorzystuje w procesie kształcenia.

Ocena końcowa 6 kryterium ogólnego   wyróżniająca
Syntetyczna ocena opisowa stopnia spełnienia kryterium szczegółowego

Rezultaty prowadzonej działalności artystycznej (badań w obszarze sztuki) są w pełni wykorzystywane w kształtowaniu procesu dydaktycznego na ocenianym kierunku. Jednostka stwarza studentom możliwość uczestnictwa w działalności artystycznej oraz twórczej nie tylko w kraju, ale również w szeregu organizacjach i centrach kulturalnych za granicą.

VII. Wsparcie studentów w procesie uczenia się zapewniane przez Uczelnię

1). Ocena czy zasady rekrutacji umożliwiają dobór kandydatów posiadających wiedzę i umiejętności niezbędne do uzyskania w procesie kształcenia zakładanych efektów kształcenia.

- ocena czy zasady rekrutacji umożliwiają dobór kandydatów posiadających wiedzę i umiejętności niezbędne do uzyskania w procesie kształcenia zakładanych efektów kształcenia. Ocena czy nie zawierają regulacji dyskryminujących określoną grupę kandydatów. Ocena zasad ustalania wielkości rekrutacji - uwzględnienie związku liczby rekrutowanych studentów z potencjałem dydaktycznym jednostki i jakością kształcenia;

Zasady rekrutacji kandydatów na jednolite stacjonarne studia magisterskie WSL na kierunku Reżyseria oparte są na trzyetapowym egzaminie. I etap: eliminacja wstępna – dyskusja na temat przedstawionego przez kandydata egzemplarza reżyserskiego i obrona jego koncepcji artystycznej (potencjału twórczego). Egzemplarz reżyserski jest opisem przedstawienia na podstawie wybranego przez kandydata tekstu dramatycznego lub adaptacji innego tekstu literackiego, w którym wyróżnione są środki wyrazu właściwe konwencji artystycznej teatru lalek. Kandydat jest oceniany w skali dwustopniowej: tak lub nie. II etap ma charakter konkursowy. Przedmiot egzaminu stanowi tekst dotyczący 5 zadań: test na wyobraźnię plastyczną, test na ciągłość narracyjną, próba z aktorami, kompozycja obrazu scenicznego z zastosowaniem lalek, etiuda z przedmiotem (rekwizytem). III etap stanowi egzamin teoretyczny i dotyczy wiedzy ogólnej w obszarze sztuki, wiedzy o bieżących wydarzeniach kulturalnych. Punktowane są cztery zagadnienia: teatr wśród sztuk, dramaty polski

i powszechny, wybrane zagadnienia bieżącego życia kulturalnego, społecznego oraz forma i logika wypowiedzi. Celem tego etapu jest ocena kompetencji intelektualnych w procesie interpretacji współczesnej kultury i sztuki. Kandydaci z nową maturą są zwolnieni z egzaminu językowego. O przyjęciu na I rok studiów decyduje ogólna suma punktów uzyskana przez kandydata z II, III etapu i języka obcego. Przyjęty przez Uczelnię limit miejsc na I rok studiów wizytowanego kierunku wynosi 3 osoby i uwzględnia związek liczby rekrutowanych studentów z potencjałem dydaktycznym jednostki, ustaleniami ogólnouczelnianym, jakością kształcenia, a przede wszystkim rynkiem pracy.

Przedstawiony system rekrutacji został również przez studentów bardzo dobrze oceniony. Szczególnie wysoko oceniono sprawną i fachową obsługę kandydatów, przejrzyste warunki rekrutacji oraz profesjonalną obsługę administracyjną w trakcie egzaminów. Kandydaci zainteresowani podjęciem studiów na kierunku Reżyseria mogą nieodpłatnie skorzystać z poradni konsultacyjnej, która rozpoczyna działalność w styczniu, a kończy w maju. Konsultacje mają charakter indywidualny dzięki czemu wykładowca może poświęcić więcej czasu na rozmowę z kandydatem. Powyższe zasady rekrutacji nie zawierają i nie wskazują na regulację dyskryminującą jakąkolwiek grupę kandydatów.

2). System oceny osiągnięć studentów jest zorientowany na proces uczenia się, zapewnia przejrzystość i obiektywizm formułowania ocen, a wymagania w nim określone są wystandaryzowane.

- ocena prawidłowości określenia nakładu pracy i czasu niezbędnego do osiągnięcia zakładanych efektów kształcenia – ogólnych, specyficznych i szczegółowych (dla kierunku, poziomu kwalifikacji i profilu, modułu kształcenia);

Po zsumowaniu liczby godzin zajęć na kolejnych semestrach i latach studiów dokonano analizy różnic nakładu pracy i czasu niezbędnego do osiągnięcia zakładanych efektów kształcenia na poszczególnych etapach. Większa liczba godzin przypada na dwa pierwsze lata studiów, kolejne semestry są mniej obciążone. Jednak nakład pracy studenta rozkłada się równomiernie na cały tok studiów, ponieważ w semestrach końcowych można wymagać od studenta większej samodzielności i intensywniejszej pracy indywidualnej. Znajduje to odzwierciedlenie w systemie punktacji ECTS.

W trakcie spotkania z Zespołem Oceniającym PKA, studenci pozytywnie ocenili określony nakład czasu pracy w ramach poszczególnych przedmiotów. W ich opinii pozwala to właściwie realizować zakładane cele dydaktyczne.

- ocena czy system oceny osiągnięć studentów jest zorientowany na proces uczenia się, zapewnia przejrzystość i obiektywizm formułowania ocen, a wymagania w nim określone są wystandaryzowane;

System ocen osiągnięć studentów jest zorientowany na proces uczenia się, zawiera standardowe wymagania i zapewnia przejrzystość oraz obiektywizm formułowania ocen.

Podczas spotkania z Zespołem Oceniającym PKA, studenci podkreślali, że charakter relacji pomiędzy nauczycielami akademickimi a studentami stanowi pewnego typu wzorzec dla systemu motywacji i odpowiednio kierunkuje studentów na rozwój.

Studenci podkreślali, że wymagania określone przez kadrę są każdorazowo przedstawiane na pierwszych zajęciach w semestrze i są dla nich zrozumiałe. W opinii studentów, sposób

oceniania przez kadre nie budzi większych zastrzeżeń. Jak wskazali studenci, zdarzają się sytuacje, kiedy ocena końcowa w subiektywny sposób odnosi się do efektu końcowego pracy studenta, z pominięciem procesu twórczego. Studenci podkreślili jednak, że przypadki takie mają charakter incydentalny i w razie potrzeby podlegają dyskusji i negocjacji z nauczycielem akademickim.

3). struktura i organizacja programu ocenianego kierunku studiów sprzyja krajowej i międzynarodowej mobilności studentów

- ocena możliwości mobilności studentów stworzonych przez plan studiów i organizację procesu kształcenia na ocenianym kierunku. Ocena działań wspierających mobilność studentów, w tym związanych z popularyzacją wiedzy na temat systemu ECTS, w kraju jak i za granicą;

Studenci na kierunku Reżyseria mają możliwość uczestnictwa w programie mobilnościowym ERASMUS, który umożliwia realizację części programu studiów w innych europejskich uczelniach artystycznych. Możliwości te korelują silnie ze strukturą edukacji nastawioną na myślenie twórcze, które uwzględnia wiele punktów widzenia, akcentując wiedzę studentów o kulturze innych.

Wykorzystanie ECTS w połączeniu z ramami kwalifikacyjnymi, które opierają się na efektach kształcenia sprawia, że program studiów i kwalifikacje stają się czytelne, co z kolei ułatwia uznawanie kwalifikacji. Udział w programie ERASMUS nie cieszy się jednak dużym zainteresowaniem studentów ze względu na bariery językowe – finezję znaczeń, rozróżnień pojęciowych w dialektyce procesu twórczego, istoty komunikacyjnej z odbiorcą w przekazie dzieła artystycznego itp. Dlatego też w ostatnich latach, żaden ze studentów ocenianego kierunku nie skorzystał z tej możliwości. Ponadto, jak wskazali studenci, realizacja programu kształcenia na ocenianym kierunku pozwala im się realizować artystycznie i w większości nie widzą potrzeby wyjazdu w ramach wymiany międzyuczelnianej. Znacznie większym zainteresowaniem cieszą się krótkookresowe wyjazdy zagraniczne związane m.in. z udziałem w festiwalach międzynarodowych.

- ocena wpływu współpracy międzynarodowej prowadzonej przez jednostkę na możliwość osiągnięcia zakładanych efektów kształcenia (wymiana studentów, udział studentów w badaniach realizowanych w ramach tej współpracy);

Ocena wpływu współpracy międzynarodowej prowadzonej na wizytowanej Jednostce oraz ocena możliwości osiągnięcia zakładanych efektów kształcenia zależna jest od profilu działania Teatru Szkolnego im. J. Wilkowskiego (obie sceny), który jest podstawowym miejscem prezentacji spektakli w ramach Międzynarodowego Festiwalu Szkół Lalkarskich „LALKA – NIE - LALKA”. Festiwal ten odbywa się co dwa lata i jest obecnie jednym z najbardziej rozpoznawalnych festiwali szkół lalkarskich w Europie. Bierze w nim udział średnio 18 szkół lalkarskich z 15 państw. Festiwal jest organizowany co dwa lata, odbyło się już sześć edycji w latach 2000-2012. Przez pięć dni na scenach TS prezentowanych jest średnio 30 spektakli i prezentacji małych form z udziałem publiczności – jako formy wyników badań naukowych (artystycznych) prowadzonych przez zaproszone uczelnie.

W Festiwalu bierze udział średnio ponad 180 wykładowców. TS jest wykorzystywany także przy realizacji zadań dydaktycznych (przedmioty praktyczne: interpretacja prozy i wiersza, piosenka aktorska, gra aktora w masce, impostacja głosu, taniec), pokazów

egzaminacyjnych oraz zadań promocyjnych (np. spotkania z wybitnymi przedstawicielami polskiej kultury jak również jest to miejsce konferencji naukowych, seminariów). TS jest podstawową sceną najważniejszego zadania promocyjnego uczelni o światowym zasięgu. Tylko w roku akademickim 2011/2012 na scenie Teatru Szkolnego odbyło się ponad 60 prezentacji: spektakli i małych form teatralnych, które obejrzało ponad 4000 widzów.

Dużym zainteresowaniem studentów cieszą się formy wymiany międzynarodowej, zwłaszcza krótkoterminowe wyjazdy w ramach umów bilateralnych, udział w festiwalach oraz warsztatach organizowanych przez zagranicznych reżyserów, którzy przyjeżdżają na oceniany kierunek.

4). Ocena systemu opieki naukowej i dydaktycznej nad studentami ocenianego kierunku studiów, w tym wspomaganie studentów w procesie uczenia się: bez udziału nauczycieli akademickich oraz z wykorzystaniem technik i metod kształcenia na odległość.

W zakresie pomocy naukowej i dydaktycznej, studenci ocenianego kierunku mają przede wszystkim pełne wsparcie kadry naukowej Wydziału. Szczególnie widoczne są bliskie relacje pomiędzy kadrą a studentami, oparte na zaufaniu i wzajemnym wsparciu. Pracownicy mają wyznaczone godziny dyżurów dydaktycznych, jednakże jak wskazali studenci, w razie potrzeby udzielają wsparcia poza wyznaczonymi godzinami pracy.

Ponadto, na wizytowanym kierunku zastosowano system opieki naukowej i dydaktycznej uwzględniający dodatkowe narzędzia wsparcia intelektualnego studentów, uwzględniające zmiany zachodzące w świecie zdominowanym przez media interaktywne. Efekty przyjętego systemu otwierają przestrzeń kształcenia permanentnego uwzględniającą kompetencje poruszania się po bazach wiedzy, korzystania z informacji medialnej, osiągania umiejętności interdyscyplinarnego i systemowego widzenia rzeczywistości oraz myślenia generatywnego tak potrzebnego w przyszłej, dorosłej egzystencji studentów. System pomocy naukowej, dydaktycznej bez udziału nauczycieli akademickich sprzyja rozwojowi naukowemu (artystycznemu, twórczemu), zawodowemu studentów oraz skutecznemu osiągnięciu założonych efektów kształcenia.

- ocena kompletności informacji zawartych w programach poszczególnych przedmiotów (sylabusach) i ich przydatności studentom w procesie uczenia się. Ocena przydatności zalecanych materiałów dydaktycznych do realizacji zakładanych celów i efektów kształcenia;

Kompletność informacji zawartych w programach poszczególnych przedmiotów / modułów należy ocenić jako nie w pełni wystarczającą. W niektórych sylabusach brak opisu wymagań zaliczeniowych i egzaminacyjnych a także wykazu wymaganej literatury podstawowej i uzupełniającej. Pozostałe informacje zawarte w sylabusach nie budzą zastrzeżeń i stanowią materiał pomocny studentowi w procesie dydaktycznym.

- ocena mechanizmów motywujących studentów do osiągania lepszych efektów kształcenia i ich skuteczności;

W opinii studentów, relacja „mistrz-uczeń”, charakterystyczna dla ocenianego kierunku, jest najlepszym mechanizmem motywującym studentów do rozwoju i osiągania lepszych efektów kształcenia.

Drugim mechanizmem motywującym jest stypendium rektora dla najlepszych studentów, jednakże ze względu na liczbę studentów kierunku oraz przepisy ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym, mechanizm ten nie funkcjonuje w pełni prawidłowo. Wobec liczebności studentów ocenianego kierunku, tylko jedna osoba może obecnie uzyskać przedmiotowe stypendium, co w opinii studentów jest demotywujące.

Pomimo ograniczonego funkcjonowania stypendium rektora jako mechanizmu motywującego, mając na uwadze powyższe oraz specyfikę ocenianego kierunku, mechanizmy motywujące studentów do osiągnięcia lepszych efektów kształcenia należy ocenić pozytywnie.

Inną formą motywującą studentów do osiągnięcia lepszych efektów kształcenie i ich skuteczności są inicjatywy władz wizytowanego kierunku, które przy pomocy unikatowych środków edukacji w obszarze sztuki wspierają potencjał studentów do podejmowania wyzwań globalnych (festiwale zagraniczne, imprezy kulturalne, konsultacje i warsztaty międzynarodowe znanych twórców), a szczególnie działania w zakresie współpracy międzynarodowej.

Należy również zwrócić uwagę na koncentrowanie działań w sferze edukacyjnej opartych na szerokim spektrum kwestii społecznych i kulturowych dotyczących współczesnego społeczeństwa. Podjęto również działania w sferze specyfiki edukacji artystycznej mające na celu poszerzenie wymiaru wielokulturowej mobilności studentów. W tym celu WSL współpracuje ze szkołami i instytucjami zagranicznymi, a mianowicie: Theatre de la Marionnette a Paris (Francja), Internationale Figurentheaterfestival, Wels (Austria), Arrivano dal Mare centro Teatro di Figura, Cervia (Włochy), Crea – Theatre, Tournai (Belgia), Turku Polytechnic/Arts Academy Puppet Theatre Department (Finlandia), Latvian Academy of Culture, Riga (Łotwa), Institut del Theatre, Barcelona (Hiszpania), Le Theatre aux Main Nues, Paris (Francja), Vilnius Academy of Fine Arts, Wilno (Litwa), Hochschule fuer Schauspielkunst "Ernst Busch", Berlin (Niemcy), School of Visual Theatre, Jerozolima (Izrael), Institut International de la Marionnette Charleville-Meziers (Francja), St. Petersburg Theatre Arts Academy, St. Petersburg (Rosja), The Academy of Performing Arts, Praga (Czechy), Kharkov I.P. Kotlyarevskiy State University of Arts, Charków (Ukraina).

- ocena zakresu opieki materialnej i socjalnej oferowanej studentom ocenianego kierunku studiów. Ocena działalności uczelni/jednostki wspierającej rozwój zawodowy, kulturowy i społeczny studentów;

W odniesieniu do systemu pomocy materialnej, przyznawania świadczeń z tego zakresu odbywa się na podstawie Regulaminu przyznawania pomocy materialnej studentom Akademii Teatralnej im. Aleksandra Zelwerowicza w Warszawie z 2012 roku. Regulamin przewiduje możliwość ubiegania się o wszystkie świadczenia pomocy materialnej przewidziane w art. 173 ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym.

Przyznawaniem stypendium socjalnego, stypendium specjalnego dla osób niepełnosprawnych oraz zapomóg na Wydziale Sztuki Łalkarskiej zajmuje się wydziałowa komisja stypendialna, składająca się wyłącznie ze studentów. Komisja została powołana przez Dziekana Wydziału, co potwierdza pismo z dnia 14 października 2013 r. Należy jednak wskazać, że dyspozycja art. 175 ust. 4 ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym została w tym względzie spełniona jedynie częściowo, bowiem w akcie powołania komisji stypendialnej nie znalazła się informacja o przekazaniu, w myśl art. 175 ust. 4, uprawnień kierownika podstawowej jednostki organizacyjnej (Dziekana) w zakresie przyznawania wspomnianych świadczeń na

komisję stypendialną. Należy w tym zakresie uzupełnić dokumentację.

Wizytowany WSL w Białymstoku prowadzi indywidualne staże artystyczne dla studentów i młodych wykładowców uczelni artystycznych, lalkarzy chcący poszerzyć znajomość warsztatu lalkarskiego, osób zainteresowanych działalnością dydaktyczną i artystyczną w zakresie teatru lalek. Czas trwania indywidualnego stażu artystycznego od 1 do 9 miesięcy. Staż trwający 1 semestr lub 2 semestry może być podstawą do uzyskania zaliczenia semestru lub roku w macierzystej uczelni, jeśli będzie to wynikało z wcześniej zawartych umów międzynarodowych. Każdorazowo decyzję o przyjęciu kandydata na indywidualny staż artystyczny podejmuje dziekan WSL po zasięgnięciu opinii Rady Wydziału. Stażysta każdorazowo otrzymuje indywidualnego opiekuna artystycznego oraz szczegółowy program, zgodny z planowanym tematem stażu i programem kształcenia w Jednostce. WSL prowadzi płatne staże artystyczne dla osób z kraju i zagranicy – w latach 2008/2011 – 3 osoby.

- *opinie studentów prezentowane podczas spotkania z zespołem oceniającym, wskazywane przez nich mocne i słabe strony procesu kształcenia;*

W spotkaniu wzięło udział 9 studentów reprezentujących wszystkie lata studiów na ocenianym kierunku. Studenci w toku rozmowy wykazywali się duże zainteresowanie tematem jakości kształcenia i chętnie odpowiadali na pytania Zespołu Oceniającego PKA.

Proces kształcenia na ocenionym kierunku został oceniony jednoznacznie pozytywnie. Wszyscy studenci są zadowoleni ze swoich studiów i w przypadku ponownego wyboru studiów wybraliby oceniany kierunek jeszcze raz.

Podczas spotkania z Zespołem Oceniającym studenci zgłosili kilka postulatów. Jak podkreślili, w zakresie przedmiotów związanych z technikami lalkowymi pożądanym byłoby ich scalenie w ramach miesięcznych bloków obejmujących konkretną technikę, zamiast obecnego rozbicia na zajęcia cotygodniowe przez cały semestr. Tego typu zabieg, w opinii studentów, pomoże im bardziej skupić się na konkretnej technice, przez co łatwiej będą mogli osiągnąć zakładane efekty kształcenia.

Szczególnie wysoko studenci ocenili organizacyjne wsparcie procesu kształcenia przez Dziekanat Wydziału.

- *ocena poziomu zadowolenia z systemu opieki naukowej, dydaktycznej, materialnej i socjalnej oraz sposobu rozstrzygania skarg i rozpatrywania wniosków zgłaszanych przez studentów;*

Ze spotkania ze studentami można wywnioskować, że studenci są zadowoleni z systemu opieki pod kątem naukowym, dydaktycznym, materialnym i socjalnym.

Na szczególną aprobatę zasługuje system rozpatrywania wniosków i skarg studentów. Władze Wydziału są bardzo otwarte na propozycje studentów, czego przejawem są między innymi modyfikacje w programie kształcenia (na wniosek studentów) oraz organizacja dodatkowych warsztatów, takich jak szkolenie z marketingu teatru i prawa autorskiego w dniach 15-16 grudnia 2012 r. czy warsztat z reżyserii światła przeprowadzony w dniach 24-25 marca 2013 r.

Odnosząc się do rozpatrywania skarg, postawa władz Wydziału również zasługuje na pochwałę. Władze z dużym zaangażowaniem rozpatrują wszelkie uwagi i podejmują szybkie działania w celu rozwiązania problemów. Przykładem tego jest incydent z marca 2013 r., gdzie złożono skargę na jednego z nauczycieli akademickich prowadzących zajęcia na ocenianym kierunku. Władze Wydziału zorganizowały spotkania z zainteresowanymi w celu wyjaśnienia sprawy. W późniejszym czasie temat został także podjęty na posiedzeniach Rady Wydziału, po czym sprawa została skierowana do Rektora Uczelni, który w trybie dyscyplinarnym udzielił nauczycielowi nagany. Pozytywnie należy w tym zakresie ocenić działania władz Wydziału, które zmierzały do kompleksowego i szybkiego wyjaśnienia sprawy.

Wśród postulatów zgłaszanych przez studentów podczas spotkania z Zespołem Oceniającym PKA przede wszystkim wskazano na potrzebę zorganizowania punktu gastronomicznego na terenie Wydziału. Intensywność procesu kształcenia wyklucza dłuższe przerwy między zajęciami, przez co możliwość zakupienia i spożycia posiłku w ramach dostępnych przerw jest znacząco utrudniona.

5). W przypadku, gdy przeprowadzana jest kolejna ocena jakości kształcenia na danym kierunku studiów należy ocenić dokonane zmiany, odnieść się do stopnia realizacji zaleceń sformułowanych poprzednio.

Akredytacja wizytowanego kierunku studiów miała miejsce po raz pierwszy.

Ocena końcowa 7 kryterium ogólnego w pełni

Syntetyczna ocena opisowa stopnia spełnienia kryteriów szczegółowych

- 1) Zasady rekrutacji przyjęte dla ocenianego kierunku gwarantują poszanowanie zasad równego dostępu do studiów i nie dyskryminują żadnej grupy;
- 2) system oceny osiągnięć studentów jest przejrzysty i zapewnia obiektywizm formułowania ocen;
- 3) struktura i organizacja procesu kształcenia umożliwia mobilność studentów;
- 4) system wsparcia naukowego, dydaktycznego, socjalnego i materialnego w odpowiednim stopniu umożliwia i wspiera realizację zakładanych efektów kształcenia.

VIII. Stosowanie na ocenianym kierunku studiów wewnętrznego systemu zapewnienia jakości kształcenia zorientowanego na osiągnięcie wysokiej kultury jakości kształcenia

- 1). Ocena działań zmierzających do zapewnienia wysokiej jakości kształcenia na ocenianym kierunku studiów. Ocena przejrzystości struktury zarządzania procesem dydaktycznym na ocenianym kierunku studiów, a także systematyczności i kompleksowości przeprowadzanych ocen i analiz osiąganych efektów kształcenia, stanowiących podstawę doskonalenia programu kształcenia tj. efektów kształcenia, programu studiów oraz metod jego realizacji;

Zarządzeniem z dnia 27 września 2012 r. Rektor Akademii Teatralnej wprowadził Wewnętrzny System Zapewniania Jakości Kształcenia. Tym samym powołano Uczelniany Zespół ds. Zapewnienia i Doskonalenia Jakości Kształcenia w AT.

Zarządzeniem nr 1/2012 z dnia 28 września 2012 r. Dziekan Wydziału powołał Wydziałowy Zespół ds. Zapewnienia i Doskonalenia Jakości Kształcenia. W skład Zespołu wchodzi dziewięć osób, przewodniczącym Zespołu jest prorektor Akademii. Do zadań Zespołu należy ocena procesu dydaktycznego i jego efektów, ocena działalności naukowej, badawczej, artystycznej, popularyzatorskiej oraz aktywności międzynarodowej.

Na posiedzeniu Rady Wydziału w dniu 23 września 2013 r, Rada Wydziału zaakceptowała skład zespołów hospitacyjnych i przyjęła regulamin hospitacji zajęć dydaktycznych prowadzonych na Wydziale.

Opis procedur zapewnienia jakości kształcenia

Studia na kierunku reżyseria odbywają się w oparciu o opracowane plany i programy nauczania i określone w oparciu o szablon Wyższego Szkolnictwa Artystycznego KRK efekty kształcenia. Troska o wysoką jakość kształcenia przejawia się na kierunku reżyseria WSL poprzez następujące czynności składające się na procedurę w tym zakresie:

- Egzekwowanie od nauczycieli akademickich programów nauczania poszczególnych przedmiotów w postaci sylabusów- zawierających cele, treści programowe, literaturę i warunki zaliczenia. Programy składane są na ręce dziekana.
- Omawianie i dyskutowanie w/w programów przez gremia pedagogów powołane przez dziekana.
- Okresowa ocena pracy nauczycieli prowadzona przez dziekana.
- Ankiety studenckie dotyczące jakości kształcenia.
- Treningi nauczycieli (seminaria, wyjazdy zagraniczne, konferencje itp.) służące rozwojowi kadry, podnoszeniu kwalifikacji.
- Wyznaczenie osoby odpowiedzialnej za konstruowanie i realizację programu dla poszczególnych lat studiów – funkcja opiekuna artystycznego roku.

Wyniki sesji egzaminacyjnych omawiane są na zebraniach wykładowców poszczególnych lat, na Radach Pedagogicznych i Radach Wydziału. Takich spotkań poświęconych ocenie pracy na Wydziale przypada 5 na semestr: 4 sesje Rad Pedagogicznych i Rad Wydziału oraz co najmniej jedno w semestrze spotkanie wykładowców danego roku. Pedagodzy dzielą się uwagami na temat wyników sesji oraz omawiają postępy każdego studenta z osobna. Na zebraniach wykładowców podnoszone są nie tylko pozytywy pracy semestralnej studentów, pojawiają się również uwagi krytyczne.

Działający na Wydziale Sztuki Lalkarskiej wewnętrzny system zapewnienia jakości kształcenia obejmuje wszystkie formy weryfikowania efektów kształcenia na podstawie planów i programów nauczania i wytycznych efektów kształcenia określonych w KRK. System zapewnienia jakości jest przejrzysty i gwarantuje rozwój studentów oraz monitorowanie i analizowanie jakości kształcenia w dziedzinach efektów kształcenia programu studiów oraz metod realizacji.

Weryfikacja zakładanych efektów kształcenia w zakresie sztuki lalkarskiej na wizytowanym kierunku przebiega na kilku płaszczyznach. W przypadku zajęć indywidualnych lub w małych grupach odbywa się praktycznie na prawie każdych zajęciach. Wszystkie egzaminy semestralne jak i końcoworoczne, studenci zdają przed komisją powołaną przez dziekana Wydziału Kolejną formą weryfikacji jakości kształcenia jest egzamin dyplomowy, którego

część artystyczną stanowi występ publiczny. Pokazy publiczne, udział w festiwalach czy konkursach krajowych i międzynarodowych to najwyższa forma weryfikacji, gdyż oceny dokonują nie tylko polscy, ale i międzynarodowi specjaliści. Należy podkreślić iż jak wynika z przedstawionej dokumentacji ogólny odbiór umiejętności artystycznych studentów i absolwentów kierunku jest oceniany przez grono specjalistów tej profesji bardzo pozytywnie.

2). W procesie zapewniania jakości i budowy kultury jakości uczestniczą pracownicy, studenci, absolwenci oraz inni interesariusze zewnętrzni.

W procesie zapewnienia jakości kształcenia na wizytowanym kierunku uczestniczą dyrektorzy polskich teatrów lalek oraz reżyserzy teatralni realizujący spektakle dyplomowe, którzy mają bezpośredni wpływ na przedstawianie potrzeb i jednocześnie na kształtowanie procesu kształcenia. Wizytowany kierunek ściśle współdziała również z uczelniami artystycznymi: Uniwersytetem Muzycznym im. F. Chopina (filia w Białymstoku) i Akademią Sztuk Pięknych w Warszawie i Poznaniu. Jest to przede wszystkim sfera kontaktów w zakresie programowo-dydaktycznym między wydziałami: WSL i scenografii (ASP).

Studenci ocenianego kierunku mają zapewniony udział w gremiach koncentrujących swoje prace na zagadnieniach związanych z jakością kształcenia na Uczelni i Wydziale, m.in. w Senacie Uczelni oraz Radzie Wydziału. Należy wskazać, że udział studentów w Radzie Wydziału Sztuki Lalkarskiej spełnia wymogi art. 67 ust. 4 ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym, co potwierdza przedłożona w czasie wizytacji dokumentacja. Ze względu na brak dostępnej dokumentacji podczas wizytacji, liczby przedstawicieli studentów w Senacie Uczelni nie było można ustalić.

Studenci przez cały czas uczestniczą w procesie podnoszenia i zapewniania jakości kształcenia, co wynika ze specyfiki ocenianego kierunku. Mała liczebność kierunku oraz szczególnie dobre relacje z nauczycielami akademickimi Wydziału powodują, że studenci cały czas przekazują kadrze uwagi co do procesu kształcenia. Jak wskazano podczas spotkania studentów z Zespołem Oceniającym PKA, uwagi te mają przełożenie na poprawę jakości kształcenia na kierunku. Przykładem tego jest m.in. wprowadzenie dodatkowych przedmiotów takich jak Historia literatury lub Dramaturgia.

Kolejno na ocenianym kierunku w formie papierowej prowadzona jest cykliczna ankietyzacja zajęć oraz nauczycieli akademickich. Ponadto, w odrębnej ankiecie studenci mają możliwość oceny pracy dziekanatu Wydziału. Ankietyzacja zajęć i nauczycieli akademickich prowadzona jest w terminach zbieżnych z okresową oceną pracowniczą, czyli średnio co dwa lata. Zaleca się w tym zakresie wzięcie pod rozwagę możliwości zwiększenia częstotliwości ankietyzacji i prowadzenie jej co roku.

W ramach ankietyzacji zajęć oceniane są m.in. forma zajęć oraz ich przydatność. W zakresie oceny pracownika, ocenie poddane są m.in.: terminowość prowadzenia zajęć, umiejętność przekazywania wiedzy w sposób przystępny i zrozumiały, wykorzystywanie narzędzi multimedialnych, przygotowanie nauczyciela do zajęć, prawidłowość w ustalaniu i respektowaniu systemu oceny efektów kształcenia oraz nastawienie do studenta. Pytania te mają formę zamkniętą. Ponadto, studenci mają możliwość zamieszczenia opisowej opinii dodatkowej w przedmiocie atutów i wad ocenianych zajęć.

Udział interesariuszy wewnętrznych w procesie podnoszenia jakości kształcenia należy ocenić pozytywnie. Studenci mają bezpośredni wpływ na ten proces i poza ankietyzacją przekazują na bieżąco uwagi dotyczące procesu kształcenia. W toku spotkania ze studentami, można było zauważyć zainteresowanie i zaangażowanie studentów w procesy podnoszenia i zapewniania jakości kształcenia.

Studenci są świadomi roli Parlamentu Studentów Rzeczypospolitej Polskiej w szkolnictwie wyższym i biorą udział w jego pracach poprzez udział m.in. w posiedzeniach Forum Studentów Uczelni Artystycznych.

Tabela nr 1 Ocena możliwości realizacji zakładanych efektów kształcenia (odrębnie dla każdego poziomu kompetencji).

zakładane efekty kształcenia	program i plan studiów	kadra	infrastruktura dydaktyczna/biblioteka	Działalność naukowa	działalność międzynarodowa	organizacja kształcenia
Wiedza	+	+	+	+	+	+
Umiejętności	+	+	+	+	+	+
Kompetencje społeczne	+	+	+	+	+	+

+ - pozwala na pełne osiągnięcie zakładanych efektów kształcenia

+/- - budzi zastrzeżenia- pozwala na częściowe osiągnięcie zakładanych efektów kształcenia

-- nie pozwala na osiągnięcie zakładanych efektów kształcenia

Ocena końcowa 8 kryterium ogólnego w pełni
Syntetyczna ocena opisowa stopnia spełnienia kryteriów szczegółowych

1) Wydział podjął działanie zmierzające do zapewnienia jakości kształcenia na wysokim poziomie.

2). W procesie zapewniania jakości i budowy kultury jakości uczestniczą pracownicy, studenci, absolwenci oraz inni interesariusze zewnętrzni.

9. Podsumowanie

Tabela nr 2 Ocena spełnienia kryteriów oceny programowej

Kryterium	Stopień spełnienia kryterium				
	wyróżniająco	w pełni	znacząco	częściowo	niedostatecznie
koncepcja rozwoju kierunku	X				
cele i efekty kształcenia oraz system ich weryfikacji		X			
program studiów		X			
zasoby kadrowe		X			
infrastruktura dydaktyczna		X			
prowadzenie badań naukowych	X				
system wsparcia studentów w procesie uczenia się		X			
wewnętrzny system zapewnienia jakości		X			

Zespół Oceniający po zapoznaniu się z przedstawioną dokumentacją, pracami dyplomowymi oraz przebiegiem zajęć na wizytowanym kierunku stwierdza, że są pełne możliwości uzyskania zakładanych efektów kształcenia, rozwoju ocenianego kierunku oraz zapewnienia wysokiej jakości kształcenia. Na szczególne podkreślenie zasługują liczne nagrody uzyskane przez studentów na konkursach międzynarodowych, bardzo znaczący współudział w działalności artystycznej (pracach badawczych) prowadzonych przez pedagogów i studentów, a także kadra naukowo-artystyczna posiadająca znaczące osiągnięcia w reprezentowanych dyscyplinach.

Jednocześnie ZO sugeruje przeanalizowanie sylabusów i uzupełnienie ich o takie punkty jak: opis wymagań obowiązujących w trakcie zaliczenia i egzaminu, oraz uzupełnienie literatury obowiązkowej i uzupełniającej

Za Zespół Oceniający

prof. Joachim Pichura